

คู่มือปฏิบัติงาน การทะเบียนราษฎร

สำนักบริหารการทะเบียน
กรมการปกครอง
พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชดำรัส

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

ในโอกาสที่นายกรัฐมนตรี นำคณะรัฐมนตรีเฝ้า ฯ

ถวายสัตย์ปฏิญาณก่อนเข้ารับหน้าที่

ณ ศาลาเวียง วัดไกลกังวล

วันอาทิตย์ที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔

ฯ ถ ฯ

...ที่ว่าเป็นรัฐธรรมนูญของประชาชน ก็ควรจะเป็นอย่างนี้ เพราะว่าประเทศไทยประกอบด้วย
ประชาชน ประกอบด้วยทุกประเทศ ซึ่งมีความคิดมีความเป็นอยู่แตกต่างกัน แม้แต่ในถิ่นที่อยู่ของราษฎร
ก็แตกต่างกันฐานะแตกต่างกัน ะยะก็อยู่อย่างบางอย่าง ซึ่งเป็นปัญหาที่รัฐบาลจะเผชิญ คือ ประชาชน
ที่อยู่ในประเทศ อยู่มานานแล้วแต่ก็ไม่ใช่คนไทย เขาไม่ถือว่าเป็นคนไทย แต่จริงเขาอยู่และเกิด
ในประเทศไทย แต่ก็ไม่ได้รับ เรียกว่าประโยชน์ของความเป็นไทย. นี่ก็เป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติเหมือนกัน
เพราะว่าถ้าหากว่ามีคนที่อยู่ในเมืองไทย แต่ว่าก็มีความน้อยใจว่าไม่มีใครเอาใจใส่ ก็จะทำให้ความมั่นคง
ของประเทศค่อยไป....

คำนำ

การทะเบียนราษฎรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการแจ้ง การรับแจ้ง การจดทะเบียนและการบันทึกรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานะของราษฎรของประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การก่อให้เกิดสิทธิและหน้าที่ที่แต่ละบุคคลจะมีต่อไป การปฏิบัติงานทะเบียนราษฎรจึงมีผลกระทบต่อสถานภาพและสิทธิของบุคคลโดยตรง ฉะนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่นายทะเบียนตลอดจนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องรอบรู้ในกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความถูกต้องและรวดเร็ว

สำนักทะเบียนกลางได้ตระหนักถึงความสำคัญในการช่วยเหลือสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้อง จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการทะเบียนราษฎรเล่มนี้ขึ้นโดยเนื้อหาประกอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และกฎหมายว่าด้วยสัญญาตราตลอดถึงหนังสือตอบข้อหารือประเด็นสำคัญ ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของสำนักทะเบียนที่จะใช้เป็นเอกสารในการศึกษาอ้างอิง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของนายทะเบียนและเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องสมดังความมุ่งหมายและความตั้งใจของคณะผู้จัดทำ

สำนักทะเบียนกลาง

กรกฎาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

หัวข้อเรื่อง	หน้า
พระราชดำรัส.....	ก.๑
คำนำ.....	ก.๔
สารบัญ.....	ก.๕
แนวทางปฏิบัติ	
๑. การบันทึกสถานะของบุคคลในเอกสารทะเบียนราษฎร.....	๓
๒. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการรับแจ้งการเกิด.....	๗
๓. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการขอหนังสือรับรองการเกิด.....	๒๑
๔. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการรับแจ้งการตาย.....	๒๓
๕. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการรับแจ้งการย้ายที่อยู่.....	๓๑
๖. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการเพิ่มชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน.....	๔๑
๗. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการในเอกสารการทะเบียนราษฎร.....	๕๗
๘. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการจำหน่ายชื่อและรายการบุคคล.....	๖๑
๙. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการลงรายการสถานะบุคคลให้แก่บุคคลบนพื้นที่สูง.....	๖๗
๑๐. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการขอลงรายการสัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ พ.ร.บ.สัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑.....	๗๑
๑๑. ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการขอแปลงสัญชาติของชนกลุ่มน้อย.....	๗๕
๑๒. หลักการพิจารณาสัญชาติตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ.....	๗๖
หนังสือสั่งการที่สำคัญ	
๑๓. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๔.๑ /ว ๘ ลงวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ เรื่อง การแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติสำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ตามพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑.....	๘๓
๑๔. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๔.๑ /ว ๓ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๔ เรื่อง การแจ้งการเกิดและการจัดทำทะเบียนประวัติ.....	๙๐
๑๕. หนังสือสำนักทะเบียนกลาง ที่ มท ๐๓๐๔.๑ /ว ๒๗ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ เรื่อง หนังสือรับรองการเกิดที่ออกตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑.....	๙๑

สารบัญ

หัวข้อเรื่อง

หน้า

๑๖. หนังสือกรมการปกครอง คำนวณที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑ /ว ๒๕ ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๘	
เรื่อง การแจ้งการเกิดของเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์.....	๙๔
๑๗. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑ /ว ๒๔ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘	
เรื่อง การออกหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. ๑/๑) และหนังสือรับรองการตาย (ท.ร.๔/๑).....	๑๐๒
๑๘. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๖ /ว ๓๖ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๒	
เรื่อง การแจ้งการตายและการออกหลักฐานการตาย.....	๑๐๓
๑๙. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๖ /ว ๙ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๘	
เรื่อง การย้ายที่อยู่ของบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน.....	๑๐๖
๒๐. หนังสือกรมการปกครอง คำนวณที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑ /ว ๙ ลงวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๕๖	
เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติการลงรายการวันเดือนปีเกิดของบุคคลในเอกสารการทะเบียนราษฎร.....	๑๐๘
๒๑. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๔ /ว ๖ ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๘	
เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเรื่องการแต่งตั้งผู้ช่วยนายทะเบียนฯ และการปฏิบัติราชการแทนนายทะเบียนฯ.....	๑๑๑
๒๒. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑ /ว ๕๔ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗	
เรื่อง ทาหรือการเพิ่มชื่อบุคคลสัญชาติไทยในทะเบียนบ้าน.....	๑๑๔
๒๓. หนังสือกรมการปกครอง คำนวณมากที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑ /ว ๓๐๔๒ ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	
เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการแก้ไขปัญหาเรื่องสัญชาติและสถานะบุคคล.....	๑๑๗
๒๔. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑ /ว ๑๑๓๙๙ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๘	
เรื่อง ขอให้แจ้งวัดและติดตามการดำเนินการโครงการกำหนดสถานะให้แก่บุคคลไร้สัญชาติ.....	๑๒๑
๒๕. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑ /ว ๒ ลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๔	
เรื่อง การเปลี่ยนสถานะทางทะเบียนราษฎรแก่บุคคลที่ไม่ได้สัญชาติไทยซึ่งมีบิดาหรือมารดาสัญชาติไทย.....	๑๒๓
๒๖. หนังสือกรมการปกครอง คำนวณที่สุด ที่ มท ๐๓๐๙.๑ /ว ๖๓๖๓ ลงวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๔	
เรื่อง การพิสูจน์ความเป็นบิดาซึ่งมีสัญชาติไทยของผู้อยู่เกิดเพื่อการได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ พรบ.สอง แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑.....	๑๒๖
๒๗. หนังสือกรมการปกครอง ที่ มท ๐๓๐๙.๑ /ว ๒๐๔๐๕ ลงวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๕๔	
เรื่อง การได้สัญชาติไทยโดยการเกิดตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑.....	๑๓๕
คำถาม - คำตอบที่น่าสนใจ.....	๑๓๙

แนวทางปฏิบัติ

การบันทึกสถานะของบุคคลในเอกสารทะเบียนราษฎร

การบันทึกในทะเบียนบ้าน สามารถดำเนินการได้โดยผ่านกระบวนการแจ้งการเกิด เมื่อได้รับสูติบัตรหรือใบเกิดแล้วนายทะเบียนจะเพิ่มชื่อเด็กที่เกิดในทะเบียนบ้าน หรือโดยผ่านกระบวนการของการขอเพิ่มชื่อเมื่อนายทะเบียนอนุญาตตามคำร้องจะเพิ่มชื่อบุคคลนั้นในทะเบียนบ้าน

การบันทึกในทะเบียนประวัติ จะดำเนินการเฉพาะกรณีคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่ได้ผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นการพิเศษ และคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตรวมถึงบุตรของบุคคลดังกล่าวที่เกิดในราชอาณาจักรไทยและไม่ได้สัญชาติไทย โดยจะดำเนินการผ่านกระบวนการแจ้งการเกิด การขอเพิ่มชื่อ หรือการสำรวจของสำนักทะเบียนก็ได้

การแจ้งการเกิดและการเพิ่มชื่อ

๑. เด็กที่เกิดในสถานพยาบาล ต้องทำอย่างไร ?

พ่อหรือแม่ของเด็กติดต่อกับหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. ๑/๑) จากโรงพยาบาลหรือสถานอนามัยที่เด็กเกิดทั้งของรัฐและเอกชน

พ่อหรือแม่ของเด็กนำสำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาทะเบียนประวัติ บัตรประจำตัว และหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร. ๑/๑) ไปยื่นเรื่องขอแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่เกิด โดยถ้าโรงพยาบาลหรือสถานอนามัยที่เด็กเกิดตั้งอยู่ในเขตอำเภอหรือเทศบาลใด ก็ไปยื่นเรื่องที่อำเภอหรือเทศบาลนั้น เมื่อนายทะเบียนรับแจ้งการเกิดแล้วจะออกสูติบัตร ท.ร.๑ หรือ ท.ร.๒ กรณีเด็กที่ได้สัญชาติไทย ท.ร.๑ กรณีเด็กไม่ได้สัญชาติไทย (บุตรของบุคคลเลข ๖ และคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว) หรือ ท.ร.๐๓๑ กรณีเด็กไม่ได้สัญชาติไทยและเป็นบุตรของคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือ ท.ร. ๐๓ กรณีเด็กไม่ได้สัญชาติไทยและเป็นบุตรของแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ

๒. เด็กที่เกิดนอกสถานพยาบาล (เกิดในบ้านและเกิดนอกบ้าน) ต้องทำอย่างไร ?

พ่อหรือแม่หรือเจ้าบ้านที่มีการเกิด หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้แจ้งการเกิด

ถ้าเด็กเกิดในห้องที่หมู่บ้านที่อยู่นอกเขตเทศบาล ให้แจ้งการเกิดต่อผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านที่เด็กเกิดภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่เกิด และขอรับใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑ ตอนหน้า) ไปยื่นเรื่องต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งที่อำเภอเพื่อรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตร (ใบเกิด) ให้

ถ้าเด็กเกิดในเขตเทศบาลที่มีผู้ใหญ่บ้านให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับเด็กที่เกิดในหมู่บ้านนอกเขตเทศบาล แต่ให้ยื่นเรื่องต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งที่เทศบาลเพื่อรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตร (ใบเกิด) ให้

ถ้าเด็กเกิดในเขตเทศบาลที่ไม่มีผู้ใหญ่บ้านให้แจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งที่เทศบาลนั้น โดยนำสำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนประวัติ บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง บัตรประจำตัวของพ่อแม่ของเด็ก (ถ้ามี) และคนนำผู้ทำคลอดหรือพยานบุคคลที่เห็นการเกิดของเด็กไปด้วยเพื่อให้นายทะเบียนรับแจ้งการเกิด สอบสวนและออกสูติบัตร (ใบเกิด) ให้

๓. เด็กที่ยังไม่ได้แจ้งการเกิดแต่ได้ย้ายที่อยู่ไปห้องที่อื่นต้องการแจ้งการเกิด ต้องทำอย่างไร?

พ่อแม่หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยเป็นผู้แจ้งการเกิด โดยแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งที่อำเภอหรือเทศบาลที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กอาศัยอยู่

หลักฐานที่ผู้แจ้งการเกิดต้องนำไปแสดงต่อนายทะเบียนได้แก่ บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง บัตรประจำตัวของพ่อแม่เด็ก (ถ้ามี) สำเนาทะเบียนบ้านที่มีชื่อพ่อแม่หรือผู้ปกครองของเด็กซึ่งต้องเป็นทะเบียนบ้านในเขตอำเภอหรือเทศบาลนั้น หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) ของสถานพยาบาลที่เด็กเกิดหรือผลการตรวจดีเอ็นเออย่างใดอย่างหนึ่ง และพยานบุคคลที่นำเชื่อถืออย่างน้อย ๒ คนที่สามารถรับรองตัวบุคคลของเด็กที่แจ้งเกิดได้ เมื่อนายทะเบียนรับแจ้งการเกิดแล้วจะออกสูติบัตรให้ซึ่งกรณีนี้ผู้แจ้งการเกิดต้องเสียค่าธรรมเนียม ๒๐ บาท

๔. ผู้ที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านเพราะไม่ได้แจ้งการเกิดและต้องการแจ้งเกิด ต้องทำอย่างไร ?

ถ้าผู้ที่ยื่นแจ้งการเกิดยังไม่บรรลุนิติภาวะต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครองหรือเจ้าบ้านที่มีการเกิดเป็นผู้แจ้งการเกิดเกินกำหนด แต่ถ้าเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะแล้ว (อายุ ๒๐ ปี หรือต่ำกว่า ๒๐ ปี แต่จดทะเบียนสมรสแล้ว) สามารถแจ้งการเกิดด้วยตัวเองได้ โดยแจ้งต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งที่อำเภอหรือเทศบาลที่บุคคลนั้นเกิดหรือที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน

เมื่อนายทะเบียนได้รับคำร้องขอแจ้งการเกิดพร้อมหลักฐานของผู้แจ้งและตรวจสอบแล้วพบว่าบุคคลดังกล่าวยังไม่ได้แจ้งการเกิดและไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน จะออกใบแจ้งการเกิด (ท.ร.๑๐๐) ให้ผู้แจ้งแล้วรวบรวมหลักฐานเสนอให้นายอำเภอพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติ

- ถ้ามีสัญชาติไทย นายทะเบียนจะออกสูติบัตร (ท.ร.๒) ให้แก่ผู้แจ้ง
- ถ้าไม่มีสัญชาติไทย แต่เป็นผู้ที่สามารถมีชื่อในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) นายทะเบียนจะออกสูติบัตร (ท.ร.๓) ให้แก่ผู้แจ้ง
- ถ้าไม่มีสัญชาติไทย แต่เกิดในราชอาณาจักรไทย นายทะเบียนจะออกสูติบัตร ท.ร.๐๓๑ หรือ ท.ร.๐๓ ให้แก่ผู้แจ้งแล้วแต่กรณี
- ถ้าไม่มีสัญชาติไทยเพราะเกิดนอกราชอาณาจักร หรือไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดหรือสัญชาติได้นายทะเบียนจะจัดทำทะเบียนประวัติให้เป็นบุคคลที่มีเลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข ๐

๕. เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เด็กที่ไม่ปรากฏภูมิกหรืหรือถูกทอดทิ้ง หรือคนไร้รากเหง้า ต้องทำอย่างไร ?

การแก้ไขปัญหาระยะของบุคคลตามกฎหมายในกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ได้แก่ เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน เด็กที่ไม่ปรากฏภูมิกหรืหรือถูกทอดทิ้ง และคนไร้รากเหง้า สามารถดำเนินการได้หลายวิธีเพื่อให้มีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรตามกฎหมาย

๑) ถ้าพบเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาอายุประมาณไม่เกิน ๗ ปี ถูกทอดทิ้ง ให้ผู้พบนำตัวเด็กไปส่งให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง (ปลัดอำเภอ) หรือเจ้าหน้าที่ของกรมการพัฒนาสังคมและความเป็นอยู่ (พม.) ท้องที่ที่พบเด็ก ซึ่งจะทำให้เด็กได้รับแจ้งการเกิด โดยเจ้าหน้าที่ พม. เป็นผู้แจ้งการเกิดที่สำคัญ ทะเบียนท้องที่ที่พบเด็ก และถ้ามีหลักฐานว่าเด็กเกิดในประเทศไทยนายทะเบียนจะออกสูติบัตรหรือใบเกิดและเพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้าน แต่ถ้าไม่มีหลักฐานพิสูจน์ว่าเด็กเกิดในประเทศไทย นายทะเบียนจะจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักให้ โดยขึ้นต้นด้วยเลข ๐

หมายเหตุ : เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ พม. ที่รับตัวเด็กไว้จากผู้พบเด็ก จะต้องทำบันทึกการรับตัวเด็กขึ้น ๒ ฉบับ โดยให้บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับสภาพร่างกายของตัวเด็กสถานที่พบเด็ก ข้อมูลเกี่ยวกับบิดามารดาและสถานที่เกิดเท่าที่ทราบ หลักฐานเอกสารที่ติดตัวมากับเด็ก เป็นต้น และในการแจ้งการเกิดผู้แจ้งจะต้องมอบบันทึกการรับตัวเด็ก ๑ ฉบับให้นายทะเบียนเป็นหลักฐานด้วย

๒) ผู้ประกอบการเลี้ยงลูกเด็กแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาอายุประมาณไม่เกิน ๗ ปี ถูกทอดทิ้งที่สามารถยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนบ้านได้ที่สำนักทะเบียนท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาและถ้ามีหลักฐานว่าเด็กเกิดในประเทศไทย นายทะเบียนจะเพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้านแต่ไม่ได้สุติบัตรหรือใบเกิด แต่ถ้าไม่มีหลักฐานพิสูจน์ว่าเด็กเกิดในประเทศไทย นายทะเบียนจะจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักให้ โดยขึ้นต้นด้วยเลข ๐

๓) เด็กเร่ร่อน เด็กกำพร้าไม่ปรากฏภูมิกหรืหรือถูกทารุณกรรมที่มีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ถ้าตั้งอยู่ในการอุปการะดูแลของสถานสงเคราะห์ของทางราชการ หรือสถานสงเคราะห์ของเอกชนตามรายชื่อที่กระทรวงมหาดไทยประกาศ สามารถจะแจ้งการเกิดได้โดยหัวหน้าหน่วยงานนั้นๆ เป็นผู้แจ้งการเกิดที่สำนักทะเบียนท้องที่ที่หน่วยงานนั้นตั้งอยู่ หรือถ้าไม่อาจแจ้งได้ด้วยตัวเองที่สามารถมอบหมายให้ผู้อื่นแจ้งการเกิดแทนได้ ซึ่งถ้ามีหลักฐานว่าเด็กเกิดในประเทศไทย นายทะเบียนจะออกสุติบัตรหรือใบเกิดให้และเพิ่มชื่อเด็กเข้าทะเบียนบ้าน แต่ถ้าไม่มีหลักฐานพิสูจน์ว่าเด็กเกิดในประเทศไทย นายทะเบียนจะจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักให้ โดยขึ้นต้นด้วยเลข ๐

๔) สถานสงเคราะห์ของเอกชนที่ให้การสงเคราะห์ดูแลเด็กอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ไม่มีรายชื่ออยู่ในประกาศกระทรวงมหาดไทย จะไม่สามารถแจ้งการเกิดให้กับเด็กในการสงเคราะห์ได้แต่หัวหน้าหน่วยงานสามารถยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนบ้านของสถานสงเคราะห์ได้ที่สำนักทะเบียนท้องที่ที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาและถ้ามีหลักฐานว่าเด็กเกิดในประเทศไทย นายทะเบียนจะเพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้านแต่ไม่ได้สุติบัตรหรือใบเกิด แต่ถ้าไม่มีหลักฐานพิสูจน์ว่าเด็กเกิดในประเทศไทย นายทะเบียนจะจัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักให้ โดยขึ้นต้นด้วยเลข ๐

๕) คนเร่ร่อน ไร้ภูมิกหรืหรืออาจเรียกว่า “คนไร้รากเหง้า” ไม่ว่าจะอยู่ในการสงเคราะห์ดูแลของบุคคลหรือหน่วยงานใดหรือไม่ ก็สามารถมีหลักฐานทางทะเบียนราษฎรได้เพราะกลุ่มคนไร้รากเหง้าจัดอยู่ในกลุ่มบุคคลที่มีปัญหาเรื่องสิทธิและสถานะบุคคลที่จะต้องได้รับการแก้ไขตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๔๘ เพียงแต่จะต้องผ่านการสำรวจตามหลักเกณฑ์ วิธีการและภายในช่วงระยะเวลาที่กรมการปกครองกำหนด โดยผู้ที่ได้รับการสำรวจจะได้จัดทำทะเบียนประวัติและกำหนดเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักให้

หลักฐานที่ต้องใช้ประกอบการยื่นคำร้อง ตาม ข้อ ๒-๔

- ๑) บันทึกการรับตัวเด็ก (กรณีการแจ้งการเกิดเด็กไร้เดียงสาถูกทอดทิ้ง)
- ๒) หลักฐานการรับตัวเด็กไว้ในการอุปการะดูแล (กรณีเด็กอยู่ในการอุปการะของสถานสงเคราะห์)
- ๓) หลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็ก ทั้งพยานเอกสารและวัตถุพยาน (ถ้ามี)
- ๔) รูปถ่ายของเด็ก ขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป
- ๕) ทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวประชาชนของผู้แจ้งการเกิดหรือผู้ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อ
- ๖) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถให้การรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้
- ๗) หนังสือมอบหมายให้แจ้งแทน (ถ้ามี)

เด็กที่ได้รับแจ้งการเกิดในสถานะเป็นคนสัญชาติไทย จะได้เลขประจำตัวประชาชนที่ขึ้นต้นด้วยเลข ๒ ถ้าเป็นคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยจะได้เลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข ๗ ส่วนเด็กที่ไม่ได้แจ้งการเกิดแต่ได้รับการเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านสถานะเป็นคนสัญชาติไทย จะได้เลขประจำตัวที่ขึ้นต้นด้วยเลข ๕ และถ้าไม่สามารถพิสูจน์สถานะและสัญชาติได้จะเป็นผู้ที่ได้รับการจัดทำทะเบียนประวัติจะได้เลขประจำตัวที่ขึ้นต้นด้วยเลข ๐

๖. การมีชื่อในทะเบียนบ้าน (พ.ร.๑๔) โดยผลของมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๑

บุคคลที่จะได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ ได้แก่ผู้ที่เกิดในประเทศไทยก่อนวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ โดยขณะเกิดมีพ่อและแม่เป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือได้รับอนุญาตให้อยู่อาศัยอยู่เพียงชั่วคราว (มีพาสปอร์ต วีซ่า) หรือได้รับผ่อนผันให้อยู่อาศัยอยู่ได้เป็นกรณีพิเศษ (ชนกลุ่มน้อย) รวมถึงบุตรของบุคคลนั้นที่เกิดในประเทศไทยก่อนวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ และไม่ได้สัญชาติไทยเนื่องจากพ่อและแม่ไม่ได้สัญชาติไทย โดยกฎหมายกำหนดเงื่อนไขว่าผู้ที่จะได้สัญชาติไทยต้องมีรายการในเอกสารทะเบียนราษฎร มีภูมิลำเนาอาศัยอยู่จริงในประเทศไทยและมีความประพฤติดีหรือทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมหรือประเทศ

ผู้มีคุณสมบัติที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปี สามารถยื่นคำขอได้ด้วยตนเอง แต่ถ้าอายุต่ำกว่า ๑๕ ปีให้พ่อและแม่หรือผู้ปกครองยื่นคำขอแทน โดยยื่นตามแบบคำขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านที่สำคัญทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ตามทะเบียนบ้านหรือทะเบียนประวัติ

หลักฐานที่ต้องใช้ประกอบการยื่นคำร้อง

- ๑) สูติบัตร หรือหนังสือรับรองการเกิด (พ.ร.๒๐/๑) หรือหนังสือรับรองสถานที่เกิด
- ๒) ทะเบียนบ้าน (พ.ร.๑๔ หรือ พ.ร.๑๓) หรือทะเบียนประวัติ (พ.ร.๓๘/๑ หรือ พ.ร.๓๘ ๒)
- ๓) รูปถ่ายขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๓ รูป
- ๔) บัตรประจำตัวคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือบัตรประจำตัวชนกลุ่มน้อย - บัตรสี (ถ้ามี)
- ๕) เอกสารที่หน่วยงานหรือองค์กรต่างๆ ออกให้เพื่อรับรองความประพฤติหรือการทำคุณประโยชน์ให้กับสังคม (ถ้ามี)

๖) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถให้การรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้

เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นได้รับคำขอลงรายการสัญชาติไทยในทะเบียนบ้านพร้อมด้วยพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการพิสูจน์คุณสมบัติของผู้ขอตามกฎหมายกำหนดแล้วจะรวบรวมนำเสนอนายอำเภอเพื่อพิจารณา หากได้รับอนุญาตให้ลงรายการสัญชาติไทยตามที่ขอ คำขอนั้นจะถูกส่งไปให้กรมการปกครองกำหนดเลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลักให้โดยผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์จากนั้นนายทะเบียนจะทำการเปลี่ยนสถานะของบุคคลโดยจำหน่ายรายการเดิมที่ไม่ได้สัญชาติไทยแล้วเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน (พ.ร.๑๔) ลงรายการสัญชาติเป็น “ไทย” สำหรับผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๘ ปีขึ้นไป จะต้องยื่นคำขอทำบัตรประจำตัวประชาชนด้วย

บุคคลที่ได้สัญชาติไทยตามมาตรา ๒๓ นี้จะได้เลขประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก ขึ้นต้นด้วยเลข ๘ และเลขในหลักที่ ๖ และหลักที่ ๘ จะเป็นเลข ๗๓๓

ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีปฏิบัติการทะเบียนราษฎร

การแจ้งการเกิด

เด็กทุกคนที่เกิดในราชอาณาจักรไทยไม่ว่าจะเป็นบุตรของคนสัญชาติไทย หรือเป็นบุตรของคนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นบุตรของผู้หลบหนีเข้าเมือง ผู้ที่มีหน้าที่แจ้งการเกิด คือ บิดา มารดา ผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย หรือเจ้าบ้านที่เด็กเกิดต้องแจ้งการเกิดต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ณ สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด หรือจะแจ้งต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่อื่นที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิดนั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านก็ได้ และนายทะเบียนต้องรับแจ้งการเกิดและออกสูติบัตรให้ผู้แจ้งโดยมีข้อเท็จจริงเท่าที่จะสามารถทราบได้

การแจ้งการเกิดนั้น ผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิดจะมอบหมายเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นเป็นผู้แจ้งแทนก็ได้

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑
๒. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งการเกิดหรือการตายต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น พ.ศ. ๒๕๕๑
๓. กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑
๔. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑
๕. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง พ.ศ. ๒๕๕๑
๖. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการได้แจ้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑
๗. ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง หน่วยงานเอกชนที่จดทะเบียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กตามมาตรา ๓๗/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑	เด็กเกิดในบ้าน (อาคารที่มีบ้านเลขที่ รวมถึงสถานพยาบาล) ผู้แจ้ง ได้แก่ บิดา มารดา หรือเจ้าบ้านที่เด็กเกิด หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบิดา มารดาหรือเจ้าบ้าน ระยะเวลาการแจ้ง ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันเกิด สำนักทะเบียนที่แจ้งการเกิด สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด หรือสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ขั้นตอนการแจ้ง การแจ้ง ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง และบัตรประจำตัวของบิดา มารดา (ถ้ามี) (๒) สำเนาทะเบียนบ้าน หรือสำเนาทะเบียนประวัติของบิดา มารดา (ถ้ามี) (๓) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะเพิ่มชื่อเด็กที่เกิด (๔) หนังสือรับรองการเกิดตามแบบ พ.ร.๑/๑ ที่ออกให้โดยโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่เด็กเกิด (กรณีเด็กเกิดในสถานพยาบาล) (๕) ใบรับแจ้งการเกิดตามแบบ พ.ร. ๑ ครอนหน้า (กรณีแจ้งเกิดกับกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน) (๖) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลของเด็กที่แจ้งเกิดกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่าเด็กมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) ลงรายการในสูติบัตร (พ.ร.๑ สำหรับคนซึ่งมีสัญชาติไทย พ.ร. ๓ สำหรับบุตรของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือ พ.ร.๐๓๑ สำหรับคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง) หรือ พ.ร. ๐๓ สำหรับบุตรของแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ (๔) เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่เด็กเกิด (พ.ร.๑๔ หรือ พ.ร.๑๓ แล้วแต่กรณี) หรือทะเบียนประวัติ (พ.ร.๑๔ ก.) กรณีบุตรของคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง หรือ ทะเบียนประวัติ (พ.ร. ๑๔) กรณีบุตรของแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ (๕) มอบสูติบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง ๓. กรณีเด็กเกิดและได้รับสูติบัตร พ.ร.๑ หรือ พ.ร.๑๓ เป็นคนในท้องที่ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้าน พ.ร.๑๔ หรือ พ.ร.๑๓ ของบิดา มารดา หากบิดา มารดาไม่มีชื่อในทะเบียนบ้านให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน แต่ข้าเด็กที่เกิดเป็นคนต่างท้องที่ ให้เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลาง(พ.ร.๑๔ หรือ พ.ร.๑๓) ของสำนักทะเบียนแล้วแต่กรณีแล้วให้ลงหน้าผู้แจ้งดำเนินการแจ้งการย้ายที่อยู่เด็กที่เกิดใหม่ไปยังภูมิลำเนาที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายอาศัยอยู่	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑) ข้อ ๕๒ ข้อ ๕๓

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	ถ้าเด็กที่เกิดและได้รับสูติบัตร พ.ร.๑๑๑ หรือ พ.ร.๑๓ ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนประวัติ พ.ร. ๓๘ ก หรือ พ.ร. ๓๘ ของบิดา มารดา แต่ถ้าบิดา มารดาไม่มีทะเบียนประวัติให้เพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนประวัติของสำนักทะเบียน ขั้นตอนการแจ้ง กรณีแจ้ง ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่อื่น ๑. ผู้แจ้ง ได้แก่ บิดา หรือมารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายของเด็กที่เกิด หรือผู้ได้รับมอบหมายจากบิดา มารดาหรือผู้ปกครองแสดงหลักฐานคือนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้งและบัตรประจำตัวของบิดา มารดา(ถ้ามี) (๒) สำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏชื่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กที่เกิด (๓) หนังสือรับรองการเกิด (พ.ร.๑/๑) ที่ออกให้โดยโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลที่เกิดหรือผลการตรวจดีเอ็นเอที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือซึ่งแสดงความสัมพันธ์การเป็นบิดามารดาของเด็กที่เกิดอย่างใดอย่างหนึ่ง (๔) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) (๕) พยานบุคคลอย่างน้อย ๒ คน ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลของเด็กที่แจ้งเกิดกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่าเด็กมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่แจ้งการเกิด ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่เกิดเด็ก ประวัติของเด็กที่เกิดและสถานที่อยู่ปัจจุบันของเด็กและบิดา มารดาหรือผู้ปกครองที่ชอบด้วยกฎหมาย (๔) สอบสวนพยานบุคคลให้ทราบประวัติของเด็กที่แจ้งเกิดและบิดา มารดา (๕) เมื่อเห็นว่าเด็กที่เกิดเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักร โดยยังไม่ได้แจ้งการเกิด และมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่กบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตท้องที่ ให้ออก สูติบัตร (พ.ร.๑ หรือ พ.ร.๓ แล้วแต่กรณี) (๖) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ๒๐ บาท (๗) เพิ่มชื่อเด็กที่เกิดในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (พ.ร.๑๔ หรือ พ.ร.๑๓ แล้วแต่กรณี) (๘) มอบสูติบัตร ตอนที่ ๑ พร้อมทั้งหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบ ข้อ ๕๖

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒	เด็กเกิดนอกบ้าน ผู้แจ้ง ได้แก่ บิดา มารดา หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากบิดามารดา ระยะเวลาการแจ้ง ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันเกิด เว้นแต่กรณี มีเหตุจำเป็น ให้แจ้งภายหลังได้แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันเกิด สำนักทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น แห่งท้องที่ที่เด็กเกิด หรือสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่น แห่งท้องที่ที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองของเด็กที่เกิดมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ขั้นตอนการแจ้ง กรณีแจ้ง ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่เด็กเกิด ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง และบัตรประจำตัวของบิดา มารดา (ถ้ามี) (๒) สำเนาทะเบียนบ้านหรือสำเนาทะเบียนประวัติของ บิดา มารดา (ถ้ามี) (๓) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะเพิ่มชื่อเด็กที่เกิด (๔) ใบรับแจ้งการเกิด ตามแบบ ท.ร.๑ ตอนแรก (กรณีแจ้งเกิดกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) (๕) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลของเด็กที่แจ้งการเกิดกับฐานข้อมูล การทะเบียนราษฎร (๓) ลงรายการในสูติบัตร (ท.ร.๑ สำหรับคนมีสัญชาติไทย หรือ ท.ร.๓ สำหรับคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย หรือ ท.ร.๐๓๑ สำหรับบุตรของชนต่างด้าวหลบหนี เข้าเมือง หรือ ท.ร. ๐๓ สำหรับบุตรของแรงงานต่างด้าว ๓ สัญชาติ) (๔) เพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓) หรือทะเบียนประวัติ (ท.ร.๑๔,ท.ร.๑๔ ก) โดยปฏิบัติเช่นเดียวกับกรณี เด็กเกิดในบ้าน (๕) มอบสูติบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง (๖) กรณีเด็กที่เกิดเป็นคนต่างท้องที่ ให้แนะนำผู้แจ้งการเกิดใหม่แจ้งย้าย ที่อยู่เด็กเกิดใหม่ไปยังภูมิลำเนาที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย อาศัยอยู่ ขั้นตอนการแจ้ง กรณีแจ้ง ณ สำนักทะเบียนแห่งท้องที่อื่น ๑. ผู้แจ้ง ได้แก่ บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายหรือผู้ได้ รับมอบหมายแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้งและบัตรประจำตัวของบิดามารดา (ถ้ามี) (๒) สำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏชื่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก ที่เกิด	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	(๑) ผลการตรวจทางวิทยาศาสตร์ เช่น ผลการตรวจดีเอ็นเอที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือซึ่งแสดงความสัมพันธ์การเป็นบิดามารดาของเด็กที่เกิด (๔) พยานบุคคลอย่างน้อย ๒ คน (๕) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) ๒ นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลของเด็กที่แจ้งเกิดกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่าเด็กมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่แจ้งการเกิด ณ สำนักทะเบียนท้องที่ที่เกิดเกิด ประวัติของเด็กและสถานที่อยู่ปัจจุบันของเด็กและบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง (๔) สอบสวนพยานบุคคลให้ทราบประวัติของเด็กและ บิดา มารดา (๕) เมื่อเห็นว่าเด็กที่เกิดเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรและยังไม่ได้แจ้งการเกิด โดยมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่กับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตท้องที่ให้ออกสูติบัตร (ท.ร.๑ หรือ ท.ร. ๓ แล้วแต่กรณี) (๖) เปรียบกับค่าธรรมเนียม ๒๐ บาท (๗) เพิ่มชื่อเด็กในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓ แล้วแต่กรณี) (๘) มอบสูติบัตร ตอนที่ ๑ พร้อมทั้งหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	
๓	เด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กที่แจ้งการเกิด ต้องมีอายุต่ำกว่า ๗ ปีบริบูรณ์ ผู้แจ้ง ได้แก่ เจ้าหน้าที่ยของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่รับตัวเด็กไว้ ระยะเวลาการแจ้ง ควรแจ้งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้ได้รับตัวเด็กไว้ (กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้) สำนักทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่หน่วยงานของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ได้รับตัวเด็กนั้นไว้ตั้งอยู่	ระเบียบ ข้อ ๕๙

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	ขั้นตอนการแจ้ง ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (๒) สำเนาทะเบียนบ้านของสถานสงเคราะห์หรือสถานที่ที่เรียกชื่อเป็น อย่างอื่นซึ่งรับตัวเด็กที่ขอแจ้งการเกิดไว้ (๓) บันทึกการรับตัวเด็กซึ่งจัดทำโดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือเจ้าหน้าที่ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่ได้รับตัวเด็ก จากผู้พบเด็ก (๔) หลักฐานการรับตัวเด็กของหน่วยงานที่รับตัวเด็กไว้ (๕) รูปถ่ายของเด็ก ขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป (๖) หลักฐานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กทั้งพยานเอกสารและวัตถุพยาน (ถ้ามี) ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้แจ้งแสดง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่ามีกร แจ้งการเกิดและรายการบุคคลของเด็กที่ขอแจ้งการเกิดในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้แจ้งและพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ ประวัติของเด็กและบิดา มารดา (๔) ออกใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๓๐๐) ให้กับผู้แจ้งการเกิด (๕) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของประเด็นการสอบสวนพยานบุคคลและ รวบรวมหลักฐาน พร้อมเสนอความเห็นไปยังนายอำเภอท้องที่ภายใน ๖๐ วันนับแต่ วันที่ได้รับแจ้งการเกิด โดยให้สรุปความเห็นพร้อมระบุเหตุผลประกอบว่าเด็กที่ขอแจ้ง การเกิดเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรหรือไม่ เป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือไม่มีสัญชาติไทย หรือไม่สามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็ก (๖) นายอำเภอต้องพิจารณาและแจ้งผลให้นายทะเบียนทราบภายใน ๓๐ วัน (๗) กรณีผลการพิจารณาเห็นว่าเด็กที่แจ้งเกิดในราชอาณาจักรและเป็น ผู้มีสัญชาติไทยให้นายทะเบียนออกสูติบัตร ท.ร.๑ หรือ ท.ร.๒ แล้วแต่กรณีให้แก่ผู้แจ้ง โดยลงรายการเกี่ยวกับเด็ก บิดาและมารดาเท่าที่ทราบ (๘) ถ้าผลการพิจารณาเห็นว่าเด็กที่แจ้งการเกิดเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักร และไม่ได้รับสัญชาติไทยให้ออกสูติบัตร ท.ร.๓ ให้แก่ผู้แจ้งโดยลงรายการเกี่ยวกับเด็ก บิดาและ มารดา เท่าที่ทราบ	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๔	(๔) เพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้าน พ.ร. ๑๔ หรือ พ.ร. ๑๓ ของสถานสงเคราะห์แล้วแต่กรณี (๕๐) กรณีนายอำเภอแจ้งผลการพิจารณาว่าเด็กที่เกิดไม่เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทยหรือไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กได้ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (พ.ร. ๑๔ ก) ให้เด็กเป็นบุคคลประเภท ๐ โดยใช้เลขที่บ้านของสถานสงเคราะห์ เด็กพร้อมหรือเด็กที่ไม่ปรากฏพฤติกรรมหรือพฤติกรรมที่ผิดปกติ ซึ่งอยู่ในการอุปการะของหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนที่จดทะเบียนตามกฎหมายโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการช่วยเหลือเด็ก เด็กที่จะแจ้งการเกิด ต้องมีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ผู้แจ้ง ได้แก่ หัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานเอกชนที่สงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กตามรายชื่อหน่วยงานที่กระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ระยะเวลาการแจ้ง ควรแจ้งภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่รับตัวเด็กไว้อุปการะหรือสงเคราะห์ (กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้) สำนักทะเบียนที่แจ้งการเกิด สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่หน่วยงานที่อุปการะหรือสงเคราะห์เด็กตั้งอยู่ ขั้นตอนการแจ้ง ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (๒) สำมะโนทะเบียนบ้านของหน่วยงานที่ให้การอุปการะหรือสงเคราะห์เด็ก (๓) หลักฐานการรับตัวเด็กของหน่วยงานที่ดูแลหรืออุปการะเด็ก (๔) รูปถ่ายของเด็กขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป (๕) หนังสือมอบอำนาจ (ถ้ามี) (๖) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับตัวเด็กทั้งพยานเอกสารและวัตถุพยาน (ถ้ามี) ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้แจ้งแสดง (๒) ตรวจสอบการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่ามีกรณีแจ้งการเกิดและมีรายการบุคคลของเด็กที่ขอแจ้งการเกิดในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้แจ้งและพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติของเด็กและบิดา มารดา (๔) ออกใบรับแจ้งการเกิด (พ.ร. ๑๐๐) ให้กับผู้แจ้งการเกิด	ระเบียบข้อ ๕๗/๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๕	(๕) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของประเด็นการสอบสวนพยานบุคคลและรวบรวมหลักฐาน พร้อมเสนอความเห็นไปยังนายอำเภอท้องที่ ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการเกิดโดยให้สรุปความเห็นพร้อมระบุเหตุผลประกอบว่าเด็กที่ข้อแจ้งการเกิดเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรหรือไม่ เป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยหรือไม่สามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็ก (๖) นายอำเภอต้องพิจารณาและแจ้งผลให้นายทะเบียนทราบภายใน ๓๐ วัน (๗) กรณีผลการพิจารณาระบุว่าเด็กที่แจ้งเกิดเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรและเป็นผู้มีสัญชาติไทยให้นายทะเบียนออกสูติบัตร พ.ร.๑ หรือ พ.ร.๒ แล้วแต่กรณีให้แก่ผู้แจ้งโดยลงรายการเกี่ยวกับเด็ก บิดาและมารดาเท่าที่ทราบ (๘) ถ้าผลการพิจารณาระบุว่าเด็กที่แจ้งการเกิดเป็นผู้เกิดราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทยให้ออกสูติบัตร พ.ร.๑ ให้แก่ผู้แจ้ง โดยลงรายการเกี่ยวกับเด็ก บิดาและมารดาเท่าที่ทราบ (๙) เพิ่มชื่อเด็กเข้าในทะเบียนบ้าน พ.ร.๑๔ หรือ พ.ร.๑๓ ของสถานสงเคราะห์แล้วแต่กรณี (๑๐) กรณีนายอำเภอแจ้งผลการพิจารณาว่าเด็กที่แจ้งการเกิดไม่ได้เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้รับสัญชาติไทย หรือไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กได้ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (พ.ร.๑๔ ก) ให้เด็กเป็นบุคคลประเภท ๐ โดยใช้ถิ่นที่พำนักของหน่วยงานที่สงเคราะห์ (๑๑) กรณีเด็กที่อยู่ในสถานสงเคราะห์หรืออุปการะของบุคคลหรือหน่วยงานเอกชนที่ไม่ปรากฏชื่อตามประกาศกระทรวงมหาดไทยให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นยกคำร้องขอแจ้งการเกิด และแนะนำผู้ร้องให้ยื่นคำร้องขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกรณีเด็กอนาถตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ ข้อ ๓๘ การแจ้งการเกิดเกินกำหนดของผู้มีสัญชาติไทย ผู้แจ้ง (๑) บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง กรณีบุคคลที่จะแจ้งการเกิดยังไม่บรรลุนิติภาวะ (๒) ผู้ที่ยังมิได้แจ้งการเกิดแจ้งด้วยตนเอง กรณีบรรลุนิติภาวะแล้ว	ระเบียบข้อ ๕๗

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	ระยะเวลาการแจ้ง ตั้งแต่วันพ้นกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่เกิด สำนักทะเบียนที่แจ้งการเกิด (๑) สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่เกิด หรือ (๒) สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นอื่นที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ขั้นตอนการแจ้ง ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง (กรณีไม่ได้แจ้งการเกิดให้กับตัวเอง) (๒) บัตรประจำตัวหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก (ถ้ามี) (๓) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ที่มีชื่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก (ถ้ามี) (๔) รูปถ่ายของเด็กขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป (๕) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) (๖) หนังสือรับรองการเกิด ตามแบบ ท.ร.๑/๑ (กรณีเด็กเกิดในสถานพยาบาล) (๗) ผลการตรวจ ดีเอ็นเอ (กรณีแจ้งเกิดต่างสำนักทะเบียนและไม่มีหนังสือรับรองการเกิด) ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบหลักฐานต่างๆ ของผู้แจ้ง (๒) กรณีนายทะเบียนที่รับแจ้งมิใช่นายทะเบียนแห่งท้องที่ที่บุคคลนั้นเกิดให้นายทะเบียนตรวจหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) หรือผลการตรวจ ดีเอ็นเอ ที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือ ซึ่งแสดงความสัมพันธ์การเป็นบิดาหรือมารดาของบุคคลที่เกิดและสำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏชื่อ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ของคนที่เกิดซึ่งต้องเป็นทะเบียนบ้านในเขตท้องที่ที่สำนักทะเบียนที่แจ้งเกิด (๑) ตรวจรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่ามีการแจ้งการเกิดและมีรายการบุคคลของคนที่เกิดในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๔) เปรียบเทียบปรับ กรณีการแจ้งเกิดภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่พ้นระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้แจ้ง (๑๕ วัน หรือ ๓๐ วัน แล้วแต่กรณี) (๕) ออกใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑๐๐) ให้กับผู้แจ้งการเกิด	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	(๖) ถ้าเด็กที่ขอแจ้งเกิดมีอายุตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไปให้รวบรวมหลักฐานและเสนอความเห็นไปยังนายอำเภอท้องที่ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการเกิด เพื่อพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติ โดยให้สรุปความเห็นหรือระบุเหตุผลประกอบว่าบุคคลที่ขอแจ้งการเกิดเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรหรือไม่ และเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยหรือไม่สามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของผู้ที่เกิด (๗) กรณีการแจ้งการเกิดสำหรับเด็กที่มีอายุไม่เกินเจ็ดปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องที่ต้นสังกัดสถานการเกิดและสัญชาติของเด็กที่เกิดแทนนายอำเภอ (๘) ถ้าผลการพิจารณาสถานะการเกิด และสัญชาติปรากฏว่าบุคคลที่แจ้งการเกิดเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรและเป็นผู้มีสัญชาติไทยให้นายทะเบียนออกสูติบัตร (ท.ร.๒) ให้แก่ผู้แจ้ง (๙) เพิ่มชื่อบุคคลที่เกิดเข้าในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) หรือทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร.๑๔) แล้วแต่กรณี (๑๐) ถ้าผลการพิจารณาปรากฏว่าบุคคลที่แจ้งการเกิดไม่ได้เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้สัญชาติไทยหรือไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของบุคคลดังกล่าวได้ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.๑๔ ก) ให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลประเภท ๐ โดยใช้เลขที่บ้านของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง (๑๑) กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่นซึ่งมีชื่อท้องที่ที่บุคคลนั้นเกิดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมการแจ้งการเกิดต่างท้องที่ ฉบับละ ๒๐ บาท	
๒	การแจ้งการเกิดเกินกำหนดของผู้ที่ไม่มีสัญชาติไทยที่เกิดในราชอาณาจักร ผู้แจ้ง (๑) บิดา มารดา หรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีบุคคลที่จะแจ้งการเกิดยังไม่บรรลุนิติภาวะ (๒) ผู้ที่ยังไม่ได้แจ้งการเกิดแจ้งด้วยตนเอง กรณีบรรลุนิติภาวะแล้ว ระยะเวลาการแจ้ง ตั้งแต่วันพ้นกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่เกิด สำนักทะเบียนที่แจ้งการเกิด (๑) สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องที่อื่นที่เกิดหรือ (๒) สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องที่อื่นที่บิดา มารดาหรือผู้ปกครองโดยชอบด้วยกฎหมายมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	ระเบียบข้อ ๕๘

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	ขั้นตอนการแจ้ง ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานพยานทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง (๒) บัตรประจำตัวหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ของบิดามารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก (ถ้ามี) (๓) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๓๔ หรือ ท.ร.๓๗) ที่มีชื่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก (ถ้ามี) (๔) รูปถ่ายของเด็กขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป (๕) หนังสือมอบหมาย (ถ้ามี) (๖) หนังสือรับรองการเกิด ตามแบบ ท.ร.๑/๑ (กรณีเด็กเกิดในสถานพยาบาล) (๗) การตรวจ ดีเอ็นเอ (กรณีแจ้งเกิดต่างสำนักทะเบียนและไม่มีหนังสือรับรองการเกิด) ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบหลักฐานต่างๆ ของผู้แจ้ง (๒) กรณีนายทะเบียนที่รับแจ้งมิใช่นายทะเบียนแห่งท้องที่ที่บุคคลนั้นเกิดให้นายทะเบียนตรวจหนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) หรือผลการตรวจ ดีเอ็นเอ ที่ตรวจพิสูจน์จากหน่วยงานของรัฐหรือสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือซึ่งแสดงความสัมพันธ์การเป็นบิดาหรือมารดาของบุคคลที่เกิดและสำเนาทะเบียนบ้านที่ปรากฏชื่อ บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ของบุคคลคนที่เกิดซึ่งต้องเป็นทะเบียนบ้านในเขตท้องที่ สำนักทะเบียนที่แจ้งเกิด (๓) ตรวจสอบรายการบุคคลในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่ามีกรแจ้ง การเกิดและมีรายการบุคคลของคนที่เกิดในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๔) เปรียบเทียบปรับ กรณีการแจ้งเกิดภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่พ้นระยะเวลา ที่กฎหมายกำหนดให้แจ้ง (๑๕ วัน หรือ ๓๐ วัน แล้วแต่กรณี) (๕) ออกใบรับแจ้งการเกิด (ท.ร.๑๐๐) ให้กับผู้แจ้งการเกิด (๖) ถ้าเด็กที่ขอแจ้งเกิดมีอายุตั้งแต่ ๗ ปีขึ้นไปให้รวบรวมหลักฐานและ เสนอความเห็นไปยังนายอำเภอท้องที่ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการเกิด เพื่อ พิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติโดยให้สรุปความเห็นพร้อมระบุเหตุผลประกอบว่า บุคคลที่ขอแจ้งการเกิดเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรหรือไม่ เป็นผู้มีสัญชาติไทย หรือไม่ ไม่ได้สัญชาติไทย หรือไม่ สามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของผู้ที่เกิด	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	(๙) กรณีการแจ้งการเกิดสำหรับเด็กที่มีอายุไม่เกินเจ็ดปีบริบูรณ์ในวันที่ยื่นคำร้อง ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นรับผิดชอบการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กที่เกิดแทนนายอำเภอ (๑๐) ถ้าผลการพิจารณาสถานะการเกิดและสัญชาติปรากฏว่าบุคคลที่แจ้งการเกิดเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรและเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทยให้นายทะเบียนออกสูติบัตร (ท.ร.๑) ให้แก่ผู้แจ้ง (๑๑) เพิ่มชื่อบุคคลที่เกิดซ้ำในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๓) หรือทะเบียนบ้านกลาง (ท.ร.๑๓) แล้วแต่กรณี (๑๒) ถ้าผลการพิจารณาปรากฏว่าบุคคลที่แจ้งการเกิดไม่ได้เกิดในราชอาณาจักรและไม่ได้สัญชาติไทยหรือไม่อาจพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของบุคคลดังกล่าวได้ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.๑๓๔ ก) ให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลประเภท ๐ โดยใช้เลขที่บ้านของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง (๑๓) กรณีแจ้งต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่นซึ่งมีใจพ้องที่ที่บุคคลนั้นเกิด ให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียม	
๗	การอุทธรณ์คำสั่งนายอำเภอ กรณีไม่สามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กในสภาพแรกเกิด หรือเด็กไร้เดียงสา ซึ่งถูกทอดทิ้งหรือเด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏภูมิการิ หรือภูมการิทอดทิ้ง (๑) นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น เมื่อได้รับแจ้งการเกิดของเด็กในสภาพแรกเกิดหรือเด็กไร้เดียงสาซึ่งถูกทอดทิ้ง หรือเด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏภูมิการิ หรือภูมการิทอดทิ้งและได้ตรวจสอบความถูกต้องของพยานเอกสารและความครบถ้วนสมบูรณ์ของประเด็นการสอบสวนพยานบุคคลแล้ว ให้รวบรวมหลักฐานพร้อมเสนอความเห็นและเหตุผลประกอบว่าเด็กที่ขอแจ้งการเกิดเป็นผู้เกิดในราชอาณาจักรหรือไม่ และเป็นผู้มีสัญชาติไทยหรือไม่ได้สัญชาติไทยหรือไม่สามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กผู้นั้น ไปยังนายอำเภอท้องที่ที่สำนักทะเบียนนั้นตั้งอยู่ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งการเกิด (๒) นายอำเภอ พิจารณาสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็ก และแจ้งผลการพิจารณาให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นทราบภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นจากนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น (๓) กรณีนายอำเภอแจ้งนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นจัดทำทะเบียนประวัติและออกเอกสารแสดงตน (บัตรประจำตัวบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน) ให้เด็กไร้เดียงสาเรียบสำนึกทะเบียนกลางว่าด้วยการสำรวจและจัดทำทะเบียนสำหรับบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๘	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	(๔) นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งความเห็นของนายอำเภอให้ผู้แจ้งการเกิดทราบ ภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งความเห็นของนายอำเภอ โดยในหนังสือนั้นอย่างน้อยต้องประกอบด้วย - เหตุผลของความเห็น - ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ - ข้อกฎหมายที่อ้างอิง - ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลยพินิจ - สิทธิในการยื่นเรื่องต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเพื่อขอพิสูจนสถานการณ์การเกิด และหลักฐานของตึกอีกครึ่งหนึ่ง (๕) ผู้แจ้งการเกิด การอุทธรณ์คำสั่งของนายอำเภอต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุชื่อได้แน่ชัด และข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย (๖) เมื่อนายอำเภอได้รับคำอุทธรณ์ของผู้แจ้งการเกิดแล้ว ให้พิจารณาคำอุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ (๗) กรณีเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก้ไขคำสั่งแจ้งนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการทะเบียนราษฎรและหลักฐานทะเบียนราษฎรของตึกที่แจ้งการเกิดให้ถูกต้อง (๘) กรณีไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง และรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ภายใน ๓ วันนับแต่วันที่มีการพิจารณาอุทธรณ์เป็นที่สุด (๙) นายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครต้องพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากนายอำเภอกรณีจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในเวลาดังกล่าวได้ให้นายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครมีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว และในการนี้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้อีกไม่เกิน ๓๐ วันนับแต่วันที่กำหนดกำหนดเวลา (๑๐) การพิจารณาของนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร อาจแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเฉพาะกิจซึ่งประกอบด้วยผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านนิติศาสตร์ สังคมวิทยา ภาษาศาสตร์ การวินิจฉัยคุ้มครองเด็ก และด้านอื่นๆ ร่วมเป็นกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อเสนอความเห็นหรือให้คำปรึกษาแก่นายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครด้วยก็ได้	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	(๑๑) กรณีนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครพิจารณาเห็นว่าหลักฐานของคู่แจ้งการเกิดสามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กที่แจ้งเกิดได้ ให้แจ้งนายอำเภอและนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่การพิจารณาเรื่องดังกล่าวเป็นที่ยุติ (๑๒) ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรายการทะเบียนราษฎรและหลักฐานทะเบียนราษฎรของเด็กที่แจ้งการเกิดให้เป็นไปตามความเห็นของนายทะเบียนจังหวัดและนายทะเบียนกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี (๑๓) กรณีนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครเห็นด้วยกับความเห็นหรือคำสั่งของนายอำเภอซึ่งเห็นว่าไม่สามารถยืนยันสถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กได้ ให้แจ้งนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเพื่อแจ้งคำวินิจฉัยดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ตรวจพิจารณาภายใน ๓ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากนายทะเบียนจังหวัดหรือนายทะเบียนกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี โดยในหนังสือให้ระบุเหตุผลชี้แจงอย่างน้อยประกอบด้วย - ข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ - ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - ข้อพิจารณาและข้อสนับสนุนในการใช้ดุลยพินิจ - สิทธิในการยื่นคำฟ้องและระยะเวลาการยื่นคำฟ้องต่อศาลปกครองไว้ในหนังสือแจ้งด้วย	

การขอหนังสือรับรองการเกิด

กฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรกำหนดในเรื่องของหนังสือรับรองการเกิดไว้เป็น ๒ ส่วน ได้แก่ **ส่วนที่ ๑** เป็นหนังสือรับรองการเกิดที่ออกตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งกำหนดให้ผู้หลักอดมีหน้าที่ออกหนังสือรับรองการเกิดให้แก่ผู้มีหน้าที่แจ้งการเกิดไว้เป็นหลักฐานหนังสือรับรองการเกิดกรณีนี้เรียกว่า พ.ร.๑/๑ โดยกำหนดให้ใช้สำหรับเด็กที่เกิดในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาลทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐและเอกชนออกให้ไว้กับเด็กทุกคนไม่ว่าเด็กนั้นจะมีสัญชาติไทยหรือไม่ก็ตาม

ส่วนที่ ๒ เป็นหนังสือรับรองการเกิดที่ออกตามมาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งกำหนดให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นเป็นผู้พิจารณาออกหลักฐานดังกล่าวให้แก่ผู้ยื่นคำขอที่มีความจำเป็นต้องใช้หลักฐานแสดงว่าเป็นผู้เกิดในประเทศไทยสำหรับการขอมีหรือขอแปลงสัญชาติไทยหรือกรณีที่มีเหตุจำเป็นอื่น หนังสือรับรองการเกิดกรณีนี้เรียกว่า พ.ร.๒๐/๑ โดยกฎหมายบัญญัติให้ผู้ยื่นคำขอการทะเบียนกลางกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอหนังสือรับรองการเกิดดังกล่าว ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	การขอหนังสือรับรองการเกิด (พ.ร.๒๐/๑) คุณสมบัติของผู้ที่จะขอหนังสือรับรองการเกิด ๑. เกิดในประเทศไทยแต่ไม่ได้แจ้งการเกิด หรือ ๒. เคยแจ้งการเกิดแล้วแต่ไม่มีสูติบัตรหรือสูติบัตรสูญหายและสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องไม่สามารถคัดสำเนาสูติบัตรหรือทะเบียนคนเกิดให้ได้ ผู้ยื่นคำขอ ๑. ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ ๑๕ ปีบริบูรณ์ สามารถยื่นคำขอด้วยตนเองได้ ๒. ถ้าผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดอายุต่ำกว่า ๑๕ ปี บริบูรณ์ให้บิดามารดา หรือผู้ปกครองของเด็กเป็นผู้ยื่นคำขอแทน สำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้อง สำนักทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ผู้ยื่นคำขอหรือท้องที่ผู้ยื่นคำขออยู่ในทะเบียนบ้านหรือมีภูมิลำเนาอาศัยอยู่ในปัจจุบัน	- พระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐/๑ - ประกาศสำนักทะเบียนกลาง เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการขอหนังสือรับรองการเกิดตาม มาตรา ๒๐/๑ แห่งพระราชบัญญัติการทะเบียนราษฎร (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	ขั้นตอนการยื่นคำขอ ๑. ผู้แจ้งแสดงหลักฐานก่อนนายทะเบียน ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (ถ้ามี) และบัตรประจำตัวของ บิดา มารดา (ถ้ามี) (๒) สำเนาทะเบียน (ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๑๓) หรือสำเนาทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๘,ท.ร.๓๘/๑,ท.ร.๓๘ ก หรือ ท.ร. ๓๘ ข) อย่างใดอย่างหนึ่งที่มีชื่อและรายการบุคคลของผู้ขอหนังสือรับรองการเกิด (๓) หลักฐานเอกสารที่แสดงว่าเป็นผู้ที่เกิดในประเทศไทย (ถ้ามี) เช่น หนังสือรับรองการเกิด (ท.ร.๑/๑) หลักฐานการขึ้นทะเบียนทหาร(ส.ด.๙) หลักฐานทางการศึกษา ในสำัญประจำตัวคนต่างด้าว เป็นต้น (๔) รูปถ่ายหน้าตรงขนาด ๒ นิ้ว จำนวน ๒ รูป (๕) หลักฐานอื่นๆ (ถ้ามี) เช่น ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัว เป็นต้น ๒. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้ขอ (๒) ออกใบรับเรื่องให้แก่ผู้ขอไว้เป็นหลักฐาน โดยอาจใช้วิธีการถ่ายเอกสารคำขอให้ได้ (๓) ตรวจสอบรายการบุคคลของผู้ขอหนังสือรับรองการเกิดกับฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรว่ามีรายการถูกต้องตามหลักฐานที่ยื่นไว้หรือไม่ (๔) สอบสวนพยานบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้ขอหนังสือรับรองการเกิด บิดามารดาหรือผู้ปกครองที่อุปการะเลี้ยงดู (ถ้ามี) และพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือ ซึ่งสามารถรับรองสถานที่เกิดและประวัติความเป็นมาของผู้ขอหนังสือรับรองฯ (๕) ถ้าผู้ขอหนังสือรับรองฯ เป็นผู้ที่เกิดในสำนักทะเบียนอื่นที่ไม่ใช่สำนักทะเบียนที่ยื่นคำขอและผู้ขอไม่อาจนำพยานหลักฐานหรือพยานบุคคลมาให้การสอบสวน นายทะเบียนจะดำเนินการขอความร่วมมือให้สำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องตรวจสอบและสอบสวนแทน (๖) เมื่อนายทะเบียนพิจารณาเห็นว่าหลักฐานเพียงพอที่จะเชื่อได้ว่าผู้ขอเป็นผู้ที่เกิดในประเทศไทย ให้จัดทำหนังสือรับรองการเกิดตามแบบ ท.ร.๒๐/๑ มอบให้แก่ผู้ขอ ๓ ฉบับ ส่วนคู่ฉบับให้จัดเก็บไว้เป็นหลักฐานที่สำนักทะเบียน (๗) ไม่เก็บค่าธรรมเนียม	

การแจ้งการตาย

เมื่อมีคนตายไม่ว่าจะตายในบ้าน ตายนอกบ้าน หรือตายในสถานพยาบาล ตามธรรมเนียมหรือตามมรดกธรรมชาตินั้น ผู้มีหน้าที่แจ้งการตาย คือ เจ้าบ้าน บุคคลที่ไปกับผู้ตาย หรือผู้พบศพ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าวจะต้องแจ้งการตายต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีคนตายหรือที่พบศพ หรือท้องที่ที่ศพอยู่ หรือท้องที่ที่มีการจัดการศพโดยการเผาฝังหรือทำลายก็ได้

การแจ้งการตาย ผู้มีหน้าที่แจ้งการตายจะมอบหมายเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นเป็นผู้แจ้งแทนก็ได้

กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. พ.ร.บ. การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑
๒. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการแจ้งการเกิดหรือการตายต่อนายทะเบียนแห่งท้องที่อื่น พ.ศ. ๒๕๕๑
๓. กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑
๔. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑	๑. บุคคลที่จะแจ้งการตายได้ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร ได้แก่ คนสัญชาติไทย และคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยไม่ว่าจะเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย (มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่หรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว) หรือเป็นผู้ที่ได้รับอนุญาตให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยได้เป็นการชั่วคราว (มีหนังสือเดินทางหรือวีซ่า) หรือเป็นผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้อาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นการมีพิเศษ (ชนกลุ่มน้อย) หรือเป็นผู้ที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต ๒. ผู้มีหน้าที่แจ้งการตาย ได้แก่ (๑) เจ้าบ้านที่มีคนตาย กรณีตายในบ้าน (รวมถึงสถานพยาบาล) หากไม่มีเจ้าบ้านให้ผู้พบศพเป็นผู้แจ้ง (๒) บุคคลที่ไปกับผู้ตายหรือผู้พบศพ กรณีตายนอกบ้าน (๓) เจ้าบ้านของบ้านที่มีการตาย บุคคลที่ไปกับผู้ตายขณะตาย ผู้พบศพ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว กรณีแจ้งการตาย ณ ห้องที่ที่ศพอยู่ หรือห้องที่ที่มีการจัดการศพ ๓. ระยะเวลาแจ้งการตาย (๑) คนตายในบ้าน ต้องแจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมง นับแต่เวลาตายหรือเวลาพบศพแล้วแต่กรณี (๒) คนตายนอกบ้าน ต้องแจ้งภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาตายหรือเวลาพบศพ เว้นแต่กรณีห้องที่ที่มีการคมนาคมไม่สะดวกหรือมีเหตุจำเป็นผู้อำนวยความสะดวกสามารถขยายเวลาการแจ้งตายได้ แต่ต้องไม่เกิน ๗ วัน นับแต่เวลาตายหรือพบศพ ๔. สถานที่รับแจ้งการตาย (๑) คนตายในบ้าน(รวมถึงสถานพยาบาล) ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ที่มีคนตายหรือพบศพ (๒) คนตายนอกบ้าน ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ที่มีคนตายหรือพบศพ (๓) ถ้าไม่ทราบห้องที่ที่ตายหรือมีเหตุจำเป็นไม่อาจแจ้งในท้องที่ที่ตายได้ ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่พบศพหรือที่พึงจะแจ้งได้ แล้วแต่กรณี (๔) กรณีที่ยังไม่ได้แจ้งการตายแต่มีการเคลื่อนย้ายศพไปอยู่ต่างท้องที่ที่ตาย ให้แจ้งที่สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ศพอยู่หรือที่มีการจัดการศพโดยการเก็บ ผิง เมา หรือ ทำลาย	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒ ๒.๑	การแจ้งการตายของคนสัญชาติไทย กรณีคนในท้องที่ตายหรือตายนอกบ้าน ๑ ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (๒) บัตรประจำตัวของคนตาย (ถ้ามี) (๓) หนังสือรับรองการตายตามแบบ ท.ร.๔/๑ (กรณีคนตายในสถานพยาบาล) (๔) ใบรับแจ้งการตายตามแบบ ท.ร.๔ ตอนหน้า (กรณีแจ้งต่อกำนันผู้ใหญ่บ้าน) (๕) รายงานชันสูตรของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานนิติเวช (กรณีตายผิดปกติหรือตายโดยไม่ทราบสาเหตุ) (๖) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าหน้าที่ยื่นคำขอสืบคดีและรายการบุคคล (ถ้ามี) ๒ นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) สอบถามผู้แจ้งเกี่ยวกับการจัดการศพว่า จะเก็บ มีงู เล้า หรือทำลายและสถานที่จัดการศพ เพื่อลงรายการในใบรับแจ้งการตายหรือมรณบัตร (๓) ออกมรณบัตร (ท.ร.๔) (๔) จำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านโดยประทับคำว่า “ตาย” สีแดงไว้หน้ารายการคนตาย (๕) มอบมรณบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๓) ข้อ ๖๓, ข้อ ๖๓
๒.๒	กรณีคนต่างท้องที่ตายในบ้านหรือตายนอกบ้าน ๑ ผู้แจ้งแสดงหลักฐานต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (๒) บัตรประจำตัวของคนตาย (ถ้ามี) (๓) สำเนาทะเบียนบ้านที่มีชื่อคนตาย (ถ้ามี) (๔) หนังสือรับรองการตายตามแบบ ท.ร.๔/๑ (กรณีคนตายในสถานพยาบาล) (๕) ใบรับแจ้งการตายตามแบบ ท.ร.๔ ตอนหน้า (กรณีแจ้งต่อกำนันผู้ใหญ่บ้าน) (๖) รายงานการชันสูตรของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานนิติเวช (กรณีตายผิดปกติหรือตายโดยไม่ทราบสาเหตุ)	ระเบียบข้อ ๖๒, ข้อ ๖๓

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒.๓	๒ นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลของบุคคลในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร (๓) ดำเนินการเช่นเดียวกับกรณีคนในท้องที่ตาย แต่ให้ระบุในมรณบัตรด้านบนซ้ายมือว่า “คนต่างท้องที่” (๔) ส่งมรณบัตร ตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่คนตายมีชื่อในทะเบียนบ้าน ๓ สำนักทะเบียนที่คนตายมีชื่อในทะเบียนบ้าน (๑) กรณีเจ้าบ้านนำมรณบัตร ตอนที่ ๑ และสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมายื่นเรื่องขอจำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้านให้นายทะเบียนตรวจสอบรายการคนตายในมรณบัตร สำนักทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร หากถูกต้องตรงกันให้จำหน่ายรายการคนตายตามคำร้อง (๒) กรณีได้รับมรณบัตร ตอนที่ ๒ จากสำนักทะเบียนต้นทางให้นายทะเบียนตรวจสอบรายการคนตายในมรณบัตร และฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรหากถูกต้องตรงกัน ให้จำหน่ายรายการคนตายในฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร แล้วแจ้งเจ้าบ้านให้นำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาดำเนินการปรับปรุงรายการให้ถูกต้อง (๓) กรณีคนตายมีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้านกลางให้จำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้านกลาง กรณีได้รับแจ้งการตายโดยไม่ทราบว่าเป็นใคร ๑ หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง (๒) เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคนตาย(ถ้ามี) ๒ นายทะเบียน (๑) สอบสวนผู้แจ้งเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีการตายและสถานที่เกิดเหตุ ลักษณะทางกายภาพของคนตาย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้แจ้งกับคนตาย (๒) สอบถามผู้แจ้งเกี่ยวกับการจัดการศพว่า จะเก็บ ผิง เฌา หรือทำลาย และสถานที่จัดการศพ เพื่อลงรายการในใบรับแจ้งการตาย (๓) ออกใบรับแจ้งการตายตามแบบ พ.ร.๔ ตอนหน้า ให้ผู้แจ้ง โดยรอการออกมรณบัตรไว้จนกว่าจะทราบว่าคนตายเป็นใคร จึงจะออกมรณบัตรให้	ระเบียบข้อ ๒๕

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒.๔	กรณีได้รับแจ้งโดยมีเหตุเชื่อได้ว่ามีการตายแต่ไม่พบศพ ๑. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง (๒) สำเนาทะเบียนบ้านที่มีชื่อคนตาย (ถ้ามี) (๓) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับคนตาย (ถ้ามี) ๒. นายทะเบียน (๑) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบถึงมูลเหตุที่ทำให้เชื่อว่าการตายของบุคคลและความสัมพันธ์ระหว่างผู้แจ้งกับคนตาย (๒) ออกใบรับแจ้งการตายตามแบบ ท.ร.๔ ตอนหน้า ให้ผู้แจ้งไว้เป็นหลักฐาน (๓) กรณีบุคคลที่เชื่อว่าตายมีชื่อในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนให้จำหน่ายรายการในทะเบียนบ้านและฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎรตามแบบ ท.ร.๗ โดยหมายเหตุด้วยข้อความว่า “รับแจ้งการตายไว้แต่ยังไม่พบศพ” (๔) กรณีคนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนอื่นให้นายทะเบียนแจ้งเป็นหนังสือไปยังสำนักทะเบียนนั้นเพื่อดำเนินการจำหน่ายรายการบุคคลเช่นเดียวกัน	ระเบียบฯ ข้อ ๖๖
๒.๕	กรณีคนตายโดยมีเหตุอันควรสงสัยว่าจะตายด้วยโรคติดต่ออันตรายหรือตายโดยผิดธรรมชาติ (ถูกคนอื่นฆ่า อุบัติเหตุ ฆ่าตัวตาย สัตว์ทำร้ายตาย หรือตายไม่ทราบสาเหตุ) ๑. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวของผู้แจ้ง (๒) สำเนาทะเบียนบ้านที่มีชื่อคนตาย (ถ้ามี) (๓) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับคนตาย (ถ้ามี) ๒. นายทะเบียน (๑) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบถึงมูลเหตุที่ทำให้มีการตายของบุคคลลักษณะทางกายภาพของคนตาย และความสัมพันธ์ระหว่างผู้แจ้งกับคนตาย (๒) สอบถามผู้แจ้งเกี่ยวกับการจัดการศพว่า จะเก็บฝัง หรือทำลาย และสถานที่จัดการศพเพื่อลงรายการในใบรับแจ้งการตาย (๓) ออกใบรับแจ้งการตายตามแบบ ท.ร.๔ ตอนหน้า ให้ผู้แจ้งไว้เป็นหลักฐาน (๔) ทำหนังสือแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคติดต่ออันตราย หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ (๕) เมื่อได้รับแจ้งผลการพิจารณาหรือผลการชันสูตรศพจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแล้ว จึงออกมรณบัตรให้ผู้แจ้ง (๖) จำหน่ายรายการคนตายในสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านและฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร	ระเบียบฯ ข้อ ๖๘

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒.๖	การแจ้งการตายเกินกำหนด กรณีคนตายเป็นคนในท้องที่สำนักทะเบียน ๑ ผู้แจ้ง แสดงหลักฐานก่อนายทะเบียนผู้รับแจ้ง ได้แก่ (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (๒) บัตรประจำตัวของคนตาย (ถ้ามี) (๓) หนังสือรับรองการตายตามแบบ พ.ร.๔/๑ (กรณีคนตายในสถานพยาบาล) (๔) รายงานการชันสูตรของเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานนิติเวช (กรณีคนตายฉับพลัน หรือตายโดยไม่ทราบสาเหตุ) (๕) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่คนตายมีชื่อและรายการบุคคล (ถ้ามี) ๒ นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) เปรียบเทียบประวัติ (กรณีการแจ้งการตายภายใน ๑ ปี นับแต่วันถัดจากวันที่ตาย) (๓) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบถึงสาเหตุที่ไม่แจ้งการตายภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ตายหรือพบศพ และการจัดการศพว่า จะเก็บฝัง เผา หรือทำลาย และสถานที่จัดการศพเพื่อลงรายการในมรณบัตร (๔) สอบสวนพยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งรู้เห็นการตาย (๕) ออกมรณบัตร (พ.ร.๔) โดยระบุข้อความไว้ด้านซ้ายมือว่า "เกินกำหนด" (๖) จำหน่ายรายการคนตายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านโดยประทับคำว่า "ตาย" แสดงไว้หน้ารายการคนตาย (๗) มอบมรณบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง กรณีคนตายเป็นคนต่างท้องที่สำนักทะเบียน (๑) ตรวจสอบรายการบุคคลของคนตายในฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร (๒) ปฏิบัติเช่นเดียวกับการแจ้งการตายของคนในท้องที่ (๓) ส่งมรณบัตรตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่คนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านเพื่อจำหน่ายรายการบุคคล	ระเบียบฯ ข้อ ๓๐

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒.๗	การแจ้งการตายของคนที่ตายในท้องที่สำนักทะเบียนอื่น ๑ ผู้แจ้งได้แก่เจ้าบ้านของบ้านที่มีการตาย บุคคลที่ไปกับผู้ตายขณะตาย ผู้ทศพ หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว ๒ สถานที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ศพอยู่ หรือที่มีการจัดการศพโดยการเก็บ ฝัง เผา หรือทำลาย ๓ หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (๒) บัตรประจำตัวของคนตาย (ถ้ามี) (๓) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่มีชื่อคนตาย (ถ้ามี) (๔) หนังสือรับรองการตายตามแบบ พ.ร. ๔/๑ ของสถานพยาบาลที่คนตายเข้ารับการรักษาก่อนตาย หรือ (๕) ผลการตรวจ ดีเอ็นเอ ที่สามารถบ่งบอกตัวบุคคลของคนตาย (๖) พยานหลักฐานอื่น (ถ้ามี) เช่น รูปถ่ายงานศพของคนตาย ๔ นวาทะเบียบ (๑) ตรวจสอบหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบรายการบุคคลของคนตายในฐานะข้อมูลการทะเบียนราษฎร (๓) เปรียบเทียบปรับ (กรณีการแจ้งการตายภายใน ๑ ปี นับแต่วันเกิดจากวันที่ตาย) (๔) สอบสวนผู้แจ้งให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสาเหตุที่ไม่แจ้งการตายที่สำนักทะเบียนท้องที่ที่มีการตายหรือพบศพ ประวัติและภูมิฐานะของคนตาย ความสัมพันธ์ระหว่างผู้แจ้งกับคนตาย การจัดการศพ และสถานที่จัดการศพ (๕) ออกมรณบัตร พ.ร. ๔ (๖) ถ้าคนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนที่แจ้งการตาย ให้นายทะเบียนจำหน่ายรายการบุคคลของคนตายในทะเบียนฉบับเจ้าบ้านและฐานข้อมูลการทะเบียนราษฎร แต่ถ้าคนตายมีชื่อในทะเบียนบ้านหรือทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียนอื่น ให้นายทะเบียนส่งมรณบัตร ตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการจำหน่ายรายการบุคคล (๗) มอณมรณบัตร ตอนที่ ๑ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง (๘) เรียกเก็บค่าธรรมเนียม ฉบับละ ๒๐ บาท	ระเบียบฯ ข้อ ๖๔/๑

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๓	การรับแจ้งการตายของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย การรับแจ้งการตายของคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ปฏิบัติเช่นเดียวกับคนสัญชาติไทย โดยถ้าเป็นคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญขึ้นชื่อหรือใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว จะออกมรณบัตรตามแบบ ท.ร.๔ ถ้าเป็นคนต่างด้าวที่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓๓ จะออกมรณบัตรตามแบบ ท.ร.๕ ถ้าเป็นกลุ่มคนต่างด้าวที่เลขประจำตัวขึ้นต้นด้วยเลข ๐๐ จะออกมรณบัตรตามแบบ ท.ร.๐๕ และถ้าเป็นคนต่างด้าวที่เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยไม่ได้รับอนุญาต จะออกมรณบัตรตามแบบ ท.ร.๐๕๑	ระเบียบฯ ข้อ ๓๑

การแจ้งการย้ายที่อยู่

เมื่อผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านย้ายออกจากบ้านที่ตนมีชื่ออยู่ ไม่ว่าจะไปประกอบอาชีพหรือย้ายภูมิลำเนาไปอยู่ที่อื่น จะต้องแจ้งการย้ายออกต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ย้ายออกจากบ้านหรือเมื่อมีคนย้ายเข้ามาอยู่ในบ้าน ผู้มีหน้าที่แจ้งจะต้องแจ้งการย้ายเข้าต่อนายทะเบียนผู้รับแจ้งภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผู้นั้นเข้าอยู่ในบ้าน

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน ซึ่งอยู่ต่างท้องที่กับบ้านที่ผู้นั้นมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ผู้ย้ายที่อยู่สามารถยื่นคำร้องขอแจ้งการย้ายออกและย้ายเข้าในคราวเดียวกันได้ที่สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่บ้านหลังที่จะย้ายเข้าไปอยู่อาศัยนั้นตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ โดยผู้ย้ายที่อยู่ไม่ต้องกลับไปแจ้งย้ายออก ณ สำนักทะเบียนที่บ้านเดิมตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ เรียกว่าการแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง

การแจ้งย้ายที่อยู่ผู้นั้น ผู้มีหน้าที่แจ้งย้ายที่อยู่จะมอบหมายเป็นหนังสือให้บุคคลอื่นเป็นผู้แจ้งแทนก็ได้
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑. พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
๒. กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๓
๓. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๓
๔. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริงการอุทธรณ์และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๓

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑	การแจ้งย้ายออกจากบ้าน (เพื่อไปอยู่บ้านอื่นที่อยู่ต่างสำนักทะเบียน) ๑. ผู้มีหน้าที่แจ้ง เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน ๒. ระยะเวลาการแจ้ง ภายใน ๓๕ วันนับแต่วันที่ผู้อยู่ในบ้านย้ายออก ๓. สำนักทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ย้ายที่อยู่มีชื่อในทะเบียนบ้าน ๔. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (เจ้าบ้าน) (๒) บัตรประจำตัวของผู้ที่ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) บัตรประจำตัวของผู้ย้ายที่อยู่ (ถ้ามี) (๔) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะแจ้งย้ายออก (๕) ใบรับแจ้งการย้ายที่อยู่ตามแบบ พ.ร.บ. ตอนหน้า (กรณีแจ้งย้ายกับกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน) ๕. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (พ.ร.บ. สำหรับผู้ย้ายที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน พ.ร.๑๔ หรือ พ.ร.๗ สำหรับผู้ย้ายที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน พ.ร.๑๓๓) (๓) จำหน่ายรายการคนที่ย้ายออกในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน โดยประทับคำว่า "ย้าย" สิ้นเงินไว้หน้ารายการบุคคลที่ย้ายออก (๔) มอบใบแจ้งการย้ายที่อยู่ และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๕ (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑) ข้อ ๗๔
๒	การแจ้งย้ายเข้าอยู่ในบ้าน ๑. ผู้มีหน้าที่แจ้ง เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน ๒. ระยะเวลาการแจ้ง ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ผู้นั้นอยู่ในบ้าน ๓. สำนักทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่บ้านหลังที่ย้ายเข้าตั้งอยู่	ระเบียบฯ ข้อ ๘๗

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๓	๔. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (เจ้าบ้านหลังที่ย้ายเข้า) (๒) บัตรประจำตัวของผู้ที่ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) บัตรประจำตัวของผู้ย้ายที่อยู่ (ถ้ามี) (๔) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่แจ้งย้ายเข้า (๕) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ที่ได้มาจากการแจ้งย้ายออก ซึ่งเจ้าบ้านได้ลงชื่อยินยอมให้ย้ายเข้า ๕. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) รับแจ้งการย้ายเข้าในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (๓) เพิ่มชื่อบุคคลที่แจ้งย้ายเข้าในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (๔) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง การแจ้งย้ายออกและย้ายเข้าในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน ๑. ผู้มีหน้าที่แจ้ง เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน ๒. ระยะเวลาการแจ้ง ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ผู้ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน ๓. ส่วนนักทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ย้ายอยู่ มีชื่อในทะเบียนบ้าน และบ้านหลังที่จะย้ายเข้าตั้งอยู่ในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน ๔. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้งและเจ้าบ้านผู้ยินยอมให้ย้ายเข้า (๒) บัตรประจำตัวของผู้ที่ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) บัตรประจำตัวของผู้ย้ายที่อยู่ (ถ้ามี) (๔) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะแจ้งย้ายออก และฉบับที่จะแจ้งย้ายเข้า (๕) ใบรับแจ้งการย้ายอยู่ตามแบบ ท.ร.๖ ตอนหน้า (กรณีแจ้งย้ายกับกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน)	ระเบียบฯ ข้อ ๘๔

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๔	๕. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้งรวมทั้งการแสดงความยินยอมของเจ้าบ้านที่จะย้ายเข้า (๒) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.๖ สำหรับผู้ย้ายที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๔ หรือ ท.ร.๗ สำหรับผู้ย้ายที่ไม่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร.๑๓) ทั้งรายการย้ายออกและย้ายเข้า (๓) จัดทำรายการการคนที่ย้ายที่อยู่ในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ย้ายออก โดยประทับคำว่า “ย้าย” สีน้ำเงินไว้หน้ารายการบุคคลที่ย้ายออก (๔) เพิ่มชื่อบุคคลที่แจ้งย้ายที่อยู่ในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ย้ายเข้า (๕) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง ๔. การแจ้งย้ายที่อยู่ปลายทาง ๑. ผู้มีหน้าที่แจ้ง ผู้ย้ายที่อยู่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ย้ายที่อยู่ ๒. ระยะเวลาการแจ้ง ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน ๓. สำนักทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งหนึ่งที่บ้านหลังที่จะย้ายเข้าตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ (สำนักทะเบียนปลายทาง) ๔. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวผู้ย้ายที่อยู่ (๒) บัตรประจำตัวผู้ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากผู้มีหน้าที่แจ้ง (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) บัตรประจำตัวของเจ้าบ้านที่จะย้ายเข้า พร้อมหนังสือแสดงความยินยอมของเจ้าบ้านที่อนุญาตให้ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน (๔) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ย้ายเข้าไปอยู่ใหม่ ๕. นายทะเบียน สำนักทะเบียนปลายทาง (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.๖ สำหรับผู้ย้ายที่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียนบ้าน ท.ร. ๑๔ หรือ ท.ร. ๗ สำหรับผู้ย้ายที่ไม่มีชื่อและรายการบุคคลในทะเบียน ท.ร. ๑๓) ทั้งรายการย้ายออกและย้ายเข้า (๓) จัดทำรายการการคนที่อยู่ต่อจากทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนต้นทางในระบบคอมพิวเตอร์	ระเบียบฯ ข้อ ๓๐

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๕	(๔) เพิ่มข้อมูลย้ายที่อยู่เข้าในทะเบียนบ้านของสำนักทะเบียนปลายทางและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ย้ายเข้า (๕) แจ้งสำนักทะเบียนต้นทางด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (๖) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง สำนักทะเบียนต้นทาง เมื่อได้รับทราบการจำหน่ายรายการของผู้ย้ายที่อยู่ทางระบบคอมพิวเตอร์แล้ว ต้องแจ้งเจ้าบ้านให้ทำสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาดำเนินการจำหน่ายรายการผู้ย้ายในสำเนาทะเบียนบ้านโดยนายทะเบียนจะต้องพิมพ์หนังสือแจ้งเจ้าบ้านที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการจัดส่งหนังสือดังกล่าวไปยังเจ้าบ้านโดยไม่ชักช้า เพื่อให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าบุคคลตามรายชื่อที่ระบุว่าเป็นผู้แจ้งย้ายที่อยู่ปลายทางนั้นได้ย้ายที่อยู่จริงหรือไม่อย่างไร เมื่อเจ้าบ้านนำสมุดทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านมาจำหน่ายรายการคนที่ย้ายออกนายทะเบียนจะต้องประทับคำว่า “ย้าย” สิ้นน้ำเงินไว้หน้ารายการบุคคลที่ย้าย หมายเหตุ กรณีของคนที่ไม่มีสัญชาติไทยไม่อนุญาตให้ใช้วิธีการแจ้งย้ายปลายทาง ยกเว้นคนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ถาวร (มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว) และคนต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ๕ การแจ้งย้ายที่อยู่ของคนที่ไปต่างประเทศ ๑. ผู้มีหน้าที่แจ้ง เจ้าบ้านของบ้านที่มีคนไปอยู่ต่างประเทศหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน ๒. ระยะเวลาการแจ้ง ภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ผู้อยู่ในบ้านย้ายออก ๓. สำเนาทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่คนไปต่างประเทศมีชื่อในทะเบียนบ้าน ๔. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวของผู้นแจ้ง (เจ้าบ้าน) (๒) บัตรประจำตัวของผู้นได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่คนไปต่างประเทศมีชื่ออยู่ (๔) หลักฐานการเดินทางไปต่างประเทศ (ถ้ามี) ๕. หมายเหตุ (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (ท.ร.๖) โดยให้หมายเหตุในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ในช่องย้ายไปที่ว่า “ไปต่างประเทศ”	ระเบียบฯ ข้อ ๘๗

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	(๑) เจ้าหน้าที่รายการคนที่ไม่ต่างประเทศในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน โดยประทับคำว่า “ย้าย” ลงไว้บนบัตรรายการบุคคลที่ไม่ต่างประเทศ (๒) เพื่อชื่อบุคคลที่ไม่ต่างประเทศในทะเบียนบ้านชั่วคราวของสำนักทะเบียนและบันทึกในสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านตาม (๑) ว่า “ทะเบียนบ้านชั่วคราวลำดับที่...” (๓) สำนักทะเบียนเก็บใบแจ้งการย้ายที่อยู่ไว้เป็นหลักฐาน (๔) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง การแจ้งย้ายที่อยู่เมื่อบุคคลดังกล่าวเดินทางกลับประเทศไทย ๑. ผู้มีหน้าที่แจ้ง บุคคลที่กลับจากต่างประเทศซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านชั่วคราวของสำนักทะเบียน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ๒. สำนักทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่คนเดินทางกลับมาจากต่างประเทศมีชื่อในทะเบียนชั่วคราวของสำนักทะเบียน ๓. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวหรือหนังสือเดินทางของผู้ย้ายที่อยู่ (๒) บัตรประจำตัวผู้ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากผู้ย้ายที่อยู่ (๓) หลักฐานการเดินทางกลับจากต่างประเทศของผู้ย้ายที่อยู่ (๔) บัตรประจำตัวของเจ้าบ้านที่จะย้ายเข้า พร้อมหลักฐานการแสดงความยินยอมของเจ้าบ้านที่อนุญาตให้ย้ายเข้าในบ้าน (๕) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่แจ้งย้ายเข้า ๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง และตรวจสอบรายการของผู้ย้ายในทะเบียนบ้านชั่วคราว และใบแจ้งการย้ายที่อยู่ที่สำนักทะเบียนเก็บไว้ (๒) ชี้แจงคำว่า “ไปต่างประเทศ” และรับแจ้งการย้ายเข้าในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (๓) เจ้าหน้าที่รายการคนที่ย้ายออกจากทะเบียนบ้านชั่วคราวแล้วไปเพิ่มชื่อสำเนาทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านให้ผู้แจ้งประสงค์จะย้ายเข้า (๔) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๖	การแจ้งย้ายที่อยู่ของคนที่ย้ายออกจากบ้านเป็นเวลานานและไม่รู้ว่าอยู่ที่ใด ๑. ผู้มีหน้าที่แจ้ง เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน ๒. ระยะเวลาการแจ้ง ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ออกจากบ้านไปครบ ๓๘๐ วัน ๓. สำนักทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ออกไปจากบ้านมีชื่อในทะเบียนบ้าน ๔. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (เจ้าบ้าน) (๒) บัตรประจำตัวของผู้ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) สำเนาทะเบียนบ้านที่คนออกไปจากบ้านมีชื่ออยู่ (๔) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลที่ออกไปจากบ้าน เช่น สำเนาบัตรประจำตัว เป็นต้น (ถ้ามี) ๕. หมายเหตุ (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) สอบสวนผู้แจ้งให้ได้ข้อเท็จจริงว่าบุคคลที่จะแจ้งย้ายออกไปอยู่จากบ้านไปอยู่ที่อื่นเกินกว่า ๓๘๐ วัน และไม่ทราบว่าจะไปอยู่ที่ใด (๓) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ และจำหน่ายรายการคนที่ย้ายออกไปทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้าน โดยให้หมายเหตุว่า "ย้ายเข้าทะเบียนบ้านกลางลำดับที่..." (๔) เพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน (๕) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบฯ ข้อ ๘๑
๗	การแจ้งย้ายออกจากทะเบียนบ้านกลาง ๑. ผู้มีหน้าที่แจ้ง (๑) ผู้ขอย้ายซึ่งมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลางของสำนักทะเบียน (๒) บิดาหรือมารดาหรือผู้ปกครอง (กรณีผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านกลางเป็นผู้เยาว์) (๓) ผู้ที่ได้รับมอบหมาย (กรณีผู้มีชื่อในทะเบียนบ้านกลางมีเหตุจำเป็นไม่สามารถแจ้งการย้ายออกได้ด้วยตนเอง เนื่องจากเป็นคดีการทางกายจนเดินไม่ได้ หรือเป็นผู้เจ็บป่วยทุพพลภาพ หรือกรณีจำเป็นอื่น) ๒. สำนักทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ผู้ขอย้ายมีชื่อในทะเบียนบ้านกลาง ๓. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้งหรือ (๒) บัตรประจำตัวผู้ขอย้ายซึ่งมีชื่อในทะเบียนบ้านกลาง (๓) หลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องกับตัวบุคคลผู้ขอย้าย (กรณีไม่มีบัตรประจำตัวประชาชน)	ระเบียบฯ ข้อ ๘๕

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
	(๔) บัตรประจำตัวของผู้ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมาย (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๕) บัตรประจำตัวของเจ้าบ้านที่จะย้ายเข้า พร้อมหลักฐานการแสดงความยินยอมของเจ้าบ้านที่อนุญาตให้ย้ายเข้าอยู่ในบ้าน (๖) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่จะแจ้งย้ายเข้า ๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) ตรวจสอบหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้ขอแจ้งย้ายเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ซื้อในทะเบียนบ้านกลาง (๓) ลงรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (๔) จำหน่ายรายการผู้ขอย้ายในทะเบียนกลางของสำนักทะเบียน (๕) เพิ่มชื่อผู้ซื้อในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ย้ายเข้า (กรณีบ้านที่ย้ายเข้าอยู่ในเขตสำนักทะเบียนเดียวกัน) (๖) มอบใบแจ้งการย้ายที่อยู่ให้ผู้แจ้ง (กรณีย้ายออกเพื่อไปเข้าบ้านที่อยู่เขตท้องที่สำนักทะเบียนอื่น (๗) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	
๔	การแจ้งย้ายกลับที่เดิม (กรณีแจ้งย้ายออกไปแล้วยังไม่ได้ไปแจ้งย้ายเข้าและขอแจ้งย้ายเข้าบ้านหลังเดิม) ๑. ผู้มีหน้าที่แจ้ง เจ้าบ้านหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากเจ้าบ้าน ๒. สำนักทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ออกไปแจ้งการย้ายออก ๓. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้ง (เจ้าบ้านหลังเดิม) (๒) บัตรประจำตัวของผู้ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมายจากเจ้าบ้าน (กรณีมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) บัตรประจำตัวของผู้ย้ายที่อยู่ (ถ้ามี) (๔) สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านที่ย้ายมีชื่อครั้งสุดท้ายก่อนย้ายออก (๕) ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ที่ได้มาจากกาแจ้งย้ายออก ๔. นายทะเบียน (๑) เรียกใบแจ้งการย้ายที่อยู่คืน และตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง (๒) แก้ไขรายการในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ในช่อง “ไปอยู่ที่” โดยระบุคำว่า “กลับที่เดิม” (๓) เพิ่มชื่อผู้ย้ายในทะเบียนบ้านและสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน (๔) มอบหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบฯ ข้อ ๘๓

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๙.	การแจ้งกรณีแจ้งการย้ายออกแล้วแต่ใบแจ้งการย้ายที่อยู่สูญหายหรือชำรุดก่อนแจ้งย้ายเข้า ๑. ผู้มีหน้าที่แจ้ง บุคคลที่ลงทะเบียนแจ้งย้ายออกในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ฉบับที่สูญหาย ๒. ส่วนที่ทะเบียนที่แจ้ง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่ออกใบแจ้งการย้ายออก ๓. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) บัตรประจำตัวผู้แจ้งหรือ (๒) บัตรประจำตัวของผู้ที่ได้รับมอบหมายและหนังสือมอบหมาย (การมอบหมายให้แจ้งแทน) (๓) บัตรประจำตัวของผู้อยู่อาศัยที่ผู้อื่นอื่น ๆ ที่มีชื่อเป็นผู้ย้ายออกในใบแจ้งย้ายที่อยู่ฉบับที่สูญหายหรือชำรุด กรณีผู้ย้ายออกมากกว่า ๑ ราย(ถ้ามี) ๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานของผู้แจ้ง พร้อมทั้งตรวจสอบใบแจ้งการย้ายที่อยู่ตอนที่สำนักทะเบียนเก็บรักษาไว้และรายการในทะเบียนบ้านว่ายังไม่ได้แจ้งย้ายเข้าที่ใดจริงหรือไม่ (๒) กรณีสูญหายให้ผู้แจ้งแจ้งการสูญหายของใบแจ้งการย้ายที่อยู่ดังกล่าวต่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นตามแบบ ทร.๑๕ แต่ดำเนินการแจ้งชำระค่าใบเรียกใบแจ้งการย้ายที่อยู่คืนจากผู้แจ้ง (๓) กรณีใบแจ้งการย้ายที่อยู่สูญหายไม่ได้ขอให้ผู้แจ้งด้วยระบบคอมพิวเตอร์นายทะเบียนจะต้องออกใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่โดยในการลงรายการให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ใหม่ เว้นแต่วันเดือนปีที่ย้ายออกให้ระบุวันที่ย้ายออกตามความเป็นจริง(ตามรายการเดิม) และให้หมายเหตุว่า “ใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่” แต่ถ้าใบแจ้งการย้ายที่อยู่สูญหายออกให้แจ้งด้วยระบบคอมพิวเตอร์ให้นายทะเบียนออกใบแทนใบแจ้งย้ายที่อยู่โดยสำเนาจากใบแจ้งการย้ายที่อยู่ที่ดีฉบับด้วยระบบคอมพิวเตอร์ แล้วลงชื่อนายทะเบียนกำกับไว้ (๔) มอบใบแทนใบแจ้งการย้ายที่อยู่และหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้ผู้แจ้ง	ระเบียบฯ ข้อ ๙๑
๑๐.	การแจ้งย้ายที่อยู่ของบุคคลที่เข้าราชการเป็นทหารกองประจำการ เมื่อนายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่นแห่งที่ทหารกองประจำการมีชื่อในทะเบียนบ้าน ได้รับแจ้งจากหน่วยทหารขอแจ้งย้ายที่อยู่ของบุคคลที่เข้ารับราชการเป็นทหารกองประจำการให้นายทะเบียนแจ้งเจ้าบ้านมาดำเนินการแจ้งการย้ายออก โดยยึดปฏิบัติเช่นเดียวกับการแจ้งย้ายออกตามปกติ กรณีเจ้าบ้านไม่มาดำเนินการตามที่นายทะเบียนแจ้ง ให้นายทะเบียนแจ้งหน่วยทหารเพื่อแจ้งทหารกองประจำการผู้บังคับดำเนินการแจ้งการย้ายที่อยู่ปลายทาง	ระเบียบฯ ข้อ ๙๖

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑๑	การดำเนินการกรณีแจ้งย้ายออกแล้ว แต่ตายก่อนแจ้งย้ายเข้า กรณีที่มีการแจ้งย้ายที่อยู่ออกจากทะเบียนบ้านแล้ว แต่ผู้ย้ายที่อยู่ถึงแก่ความตายก่อนที่ตนนำหลักฐานไปแจ้งย้ายเข้า ให้นายทะเบียนอำเภอหรือนายทะเบียนท้องถิ่น ดำเนินการดังนี้ (๑) ระงับการแจ้งย้ายเข้า (๒) สำนักทะเบียนแห่งท้องที่ที่ผู้ย้ายที่อยู่ถึงแก่ความตายรับแจ้งการตายและส่งมรณบัตร ตอนที่ ๒ ไปยังสำนักทะเบียนที่ออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่ (๓) สำนักทะเบียนที่ออกใบแจ้งการย้ายที่อยู่หมายเหตุเพิ่มเติมในทะเบียนบ้านว่า “ถึงแก่ความตายก่อนแจ้งย้ายเข้าตามมรณบัตร...” (๔) กรณีผู้มีส่วนได้เสียนำมรณบัตร ตอนที่ ๑ มาแสดงเป็นหลักฐานก็ให้หมายเหตุเช่นเดียวกัน กรณีตายก่อนแจ้งย้ายเข้าข้างต้น หากมีชื่อผู้ย้ายที่อยู่คนอื่น ๆ ที่ยังมีชีวิตอยู่รวมอยู่ด้วย ให้ดำเนินการดังนี้ (๑) ให้นำใบแจ้งการย้ายที่อยู่ไปดำเนินการแจ้งย้ายผู้ที่ยังมีชีวิตเข้าในทะเบียนบ้านที่จะย้ายเข้าโดยถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการแจ้งย้ายเข้าปกติ (๒) สำหรับชื่อผู้ย้ายที่อยู่ถึงแก่ความตายไปแล้วให้ระงับการแจ้งย้ายเข้าโดยให้หมายเหตุในใบแจ้งการย้ายที่อยู่ว่า “บุคคลลำดับที่... ถึงแก่ความตายตามมรณบัตร...” (๓) แจ้งสำนักทะเบียนต้นทางให้หมายเหตุเพิ่มเติมในทะเบียนบ้านเฉพาะผู้ย้ายที่อยู่ถึงแก่ความตายว่า “ถึงแก่ความตายก่อนแจ้งย้ายเข้าตามมรณบัตร...”	ระเบียนฯ ข้อ ๘๘

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้านสามารถใช้ได้ทั้งกรณีของคนสัญชาติไทยและคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เกิดในราชอาณาจักรไทยหรือนอกราชอาณาจักร มีหลายกรณี ได้แก่

คนสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อ

กรณีตกสำรวจตรวจสอบทะเบียนราษฎรเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยจะต้องเป็นผู้ที่เกิดก่อนวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๓๔

กรณีขอเพิ่มชื่อโดยใช้สูติบัตร ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนบ้านแบบเดิม

กรณีคนสัญชาติไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศหรือเกิดในต่างประเทศ

กรณีคนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยมีหลักฐานการเกิด

กรณีคนสัญชาติไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศโดยใช้หนังสือเดินทาง

กรณีคนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านโดยมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจเดินทางกลับประเทศไทย

กรณีบุคคลอ้างว่าเป็นคนที่มีสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านโดยไม่มีหลักฐานเอกสารแสดง

กรณีเพิ่มชื่อเด็กอนาถซึ่งอยู่ในการอุปการะเลี้ยงดูของบุคคลหรือหน่วยงานเอกชนที่อยู่นอกประกาศกระทรวงมหาดไทย

กรณีบุคคลที่ได้ลงรายการ “ตายหรือจำหน่าย” ในทะเบียนบ้านไว้แล้ว

กรณีคนที่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติขอเพิ่มชื่อ

คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อ

กรณีคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวและเคยมีชื่อในทะเบียนบ้าน

กรณีคนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยได้รับการผ่อนผันให้อยู่อาศัยในราชอาณาจักร

กรณีคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทย

กฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑. พ.ร.บ.การทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๑
๒. กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการทะเบียนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑
๓. กฎกระทรวงกำหนดให้คนซึ่งไม่มีสัญชาติไทยปฏิบัติเกี่ยวกับการทะเบียนราษฎรและกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม พ.ศ. ๒๕๕๑
๔. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการพิสูจน์สถานะการเกิดและสัญชาติของเด็กซึ่งถูกทอดทิ้ง เด็กเร่ร่อน หรือเด็กที่ไม่ปรากฏบุพการีหรือบุพการีทอดทิ้ง พ.ศ. ๒๕๕๑
๕. กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการโต้แย้งหรือชี้แจงข้อเท็จจริง การอุทธรณ์ และการพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน พ.ศ. ๒๕๕๑

การเพิ่มชื่อและรายการบุคคลเข้าในทะเบียนบ้าน

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๑	คนสัญชาติไทยขอเพิ่มชื่อ กรณีตึกสำราญตรวจสอบทะเบียนราษฎรเมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๕ โดยจะต้องเป็นผู้ที่เกิดก่อนวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๕ ๑. สถานที่ยื่นคำร้อง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๓. หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) หลักฐานทะเบียนที่มีรายการบุคคลขอเพิ่มชื่อ (ถ้ามี) เช่น บัญชีสำมะโนครัว ทะเบียนสมรส เป็นต้น (๔) เอกสารที่ราชการออกให้ (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการศึกษา หลักฐานทางทหาร (๕) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้าน และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อ และความยินยอมให้เพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน (กรณีสอบสวนเจ้าบ้าน) (๔) รวบรวมหลักฐานพร้อมความเห็นเสนอนายอำเภอหรือผู้อำนวยการเขตพิจารณา (๕) กรณีนายอำเภออนุญาตตามคำร้อง ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๕ โดยหมายเหตุในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๖) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานให้แก่ผู้ร้องพร้อมแนะนำให้ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน	ระเบียบสำนักทะเบียนกลางว่าด้วยการจัดทำทะเบียน (รวมแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๑) ข้อ ๓๓

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๒.	(๗) กรณีนายอำเภอไม่อนุญาตตามคำร้อง ให้สอบถามผู้ร้องว่าประสงค์จะให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติให้เป็นหลักฐานก่อนหรือไม่ถ้าประสงค์ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร.๓๘ ก) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๐ แต่ถ้าไม่ประสงค์ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่รับคำสั่ง เพื่อให้ได้แจ้งหรืออุทธรณ์คำสั่งภายใน ๑๕ วัน กรณีขอเพิ่มชื่อโดยใช้สูติบัตร ใบแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนบ้านแบบเดิมที่ไม่มีเลขประจำตัวประชาชน ๑. สถานที่ยื่นคำร้อง (๑) กรณีเพิ่มชื่อตามสูติบัตรแบบเดิม ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่ออกสูติบัตรฉบับนั้น (๒) กรณีเพิ่มชื่อตามใบแจ้งการย้ายที่อยู่แบบเดิม ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่ประสงค์จะขอเพิ่มชื่อ (๓) กรณีเพิ่มชื่อตามทะเบียนบ้านแบบเดิม ให้ยื่นคำร้องที่สำนักทะเบียนที่เคยมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านครั้งสุดท้าย ๒. ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ชื่อเพิ่มชื่อ ๓. หลักฐานประกอบการยื่นคำร้อง (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) หลักฐานทะเบียนราษฎรที่มีรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อได้แก่สูติบัตรหรือใบแจ้งการย้ายที่อยู่ หรือทะเบียนบ้านแบบเดิม ตามแต่กรณี (๔) เอกสารที่ราชการออกให้ (ถ้ามี) เช่น หลักฐานการศึกษา หลักฐานทางทหาร (๕) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) กรณีใช้หลักฐานใบแจ้งการย้ายที่อยู่ ให้สอบถามไปยังสำนักทะเบียนที่ออกใบแจ้งการย้ายอยู่ดังกล่าวว่าบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อเคยมีชื่อและรายการบุคคลอยู่ในเขตสำนักทะเบียนที่แจ้งย้ายออกจริงหรือไม่ (๔) สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้านและบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าบุคคลที่ขอเพิ่มชื่อเป็นคนเดียวกันกับบุคคลที่ปรากฏชื่อและรายการบุคคลตามเอกสารที่นำมาแสดง เมื่อนายทะเบียนอนุญาตตามคำร้องให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็น บุคคลประเภท ๕ โดยหมายเหตุในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่...ลงวันที่...” แล้วให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้	ระเบียนฯ ข้อ ๓๔

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๓	(๕) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานของผู้ร้องคืนให้ผู้ร้อง พร้อมแนะนำให้ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน (๖) กรณีผู้ร้องไม่มีภูมิสำเนาในเขตสำนักทะเบียนที่ขอเพิ่มชื่อหรือบ้านเลขที่ตามทะเบียนบ้านเดิมที่ใช้เป็นหลักฐานในการขอเพิ่มชื่อถูกจำหน่ายแล้ว หรือเปลี่ยนผู้ครอบครองบ้านใหม่แล้วให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อในทะเบียนบ้านกลาง และหากผู้ร้องมีความประสงค์จะย้ายไปอยู่ที่ใดให้ดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการแจ้งการย้ายที่อยู่ (๗) กรณีนายทะเบียนไม่อนุญาตตามคำร้อง ให้สอบถามผู้ร้องว่าประสงค์จะให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติให้เป็นหลักฐานก่อนหรือไม่ ถ้าประสงค์ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (พ.ร.๓๘ ก) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๐ แต่ถ้าไม่ประสงค์ ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าว เป็นหนังสือให้ผู้ร้องทราบบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่มีคำสั่ง เพื่อให้ได้แจ้งหรืออุทธรณ์คำสั่งภายใน ๑๕ วัน กรณีคนสัญชาติไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศหรือเกิดในต่างประเทศเดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดยไม่มีหลักฐานแสดงว่าเป็นคนสัญชาติไทย ๑. สถานที่ยื่นคำร้อง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิสำเนาอยู่ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ เจ้าบ้าน หรือผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ ๒. หลักฐานประกอบการแจ้ง (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (พ.ร.๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) หลักฐานที่มีรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อ (ถ้ามี) เช่น หนังสือเดินทาง หลักฐานการเกิด เป็นต้น (๔) พยานบุคคลที่น่าเชื่อถือซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๓. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) ทำเรื่องส่งตัวผู้ร้องให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแห่งท้องที่ที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อขอพิสูจน์สัญชาติ (๔) หากได้รับหนังสือตอบจากสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองแจ้งว่าผู้ร้องเป็นคนสัญชาติไทยให้มอบสำเนาบัตรประจำตัว และบุคคลที่น่าเชื่อถือให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อและความยินยอมให้เพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน (กรณีสืบสวนเจ้าบ้าน)	ระเบียบฯ ข้อ ๔๕

ลำดับ	ขั้นตอนและวิธีปฏิบัติ	หมายเหตุ
๔	(๕) กรณีนายทะเบียนอนุญาตตามคำร้อง ให้นายทะเบียนเพิ่มชื่อบุคคลดังกล่าวในทะเบียน (ท.ร.๑๔) กำหนดให้เลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคลประเภท ๕ โดยหมายเหตุในทะเบียนบ้านตรงช่องย้ายเข้ามาจาก ว่า “คำร้องที่... ลงวันที่...” แล้ว ให้นายทะเบียนลงลายมือชื่อและวันเดือนปีกำกับไว้ (๖) มอบสำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้านพร้อมหลักฐานประกอบการแจ้งคืนให้แก่ผู้ร้อง พร้อมแนะนำให้ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชนสำหรับบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ ๗ ปีบริบูรณ์ (๗) กรณีนายทะเบียนไม่อนุญาตตามคำเรียกร้อง ให้สอบถามผู้ร้องว่าประสงค์จะให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติให้เป็นหลักฐานก่อนหรือไม่ ถ้าประสงค์ ให้นายทะเบียนจัดทำทะเบียนประวัติ (ท.ร. ๓๘ ก) กำหนดเลขประจำตัวประชาชนเป็นบุคคล ประเภท ๐ แต่ถ้าไม่ประสงค์ ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ร้องทราบภายใน ๓ วันนับแต่วันที่มีคำสั่ง เพื่อให้ได้ฉันทะหรืออุทธรณ์คำสั่งภายใน ๑๕ วัน กรณีคนสัญชาติไทยที่เกิดในต่างประเทศโดยมีหลักฐานการเกิด ๑. สถานที่ยื่นคำร้อง สำนักทะเบียนอำเภอหรือสำนักทะเบียนท้องถิ่นที่บุคคลนั้นมีภูมิลำเนาอยู่ ๒. ผู้ยื่นคำร้อง ได้แก่ ผู้ที่ขอเพิ่มชื่อ แต่ถ้าผู้ขอเพิ่มชื่อเป็นผู้เยาว์ให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองตามกฎหมายเป็นผู้ยื่นคำร้อง ๓. หลักฐานการประกอบการแจ้ง (๑) สำเนาทะเบียนบ้าน (ท.ร.๑๔) ของบ้านที่จะขอเพิ่มชื่อ (๒) บัตรประจำตัวประชาชนของผู้ร้อง (ถ้ามี) (๓) หลักฐานการเกิดของผู้ขอเพิ่มชื่อ ได้แก่ หลักฐานการจดทะเบียนคนเกิด (สูติบัตร) ที่ออกให้โดยสถานทูตไทยหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศ หรือหลักฐานการเกิดที่ออกโดยหน่วยงานของประเทศที่บุคคลนั้นเกิด ซึ่งได้แปลและรับรองคำแปลว่าถูกต้องโดยกระทรวงการต่างประเทศ ถ้าหลักฐานการเกิดไม่ปรากฏรายการสัญชาติของบิดา มารดาจะต้องเพิ่มหลักฐานทะเบียนของบิดา มารดาที่ปรากฏรายการสัญชาติไทยเพื่อยืนยันการได้สัญชาติไทยของผู้เพิ่มชื่อ (๔) หนังสือเดินทาง (พาสปอร์ต) ของผู้ขอเพิ่มชื่อ (๕) พยานบุคคลที่นำชื่อถึงซึ่งสามารถรับรองและยืนยันตัวบุคคลได้ ๔. นายทะเบียน (๑) ตรวจสอบความถูกต้องของหลักฐานที่ผู้ร้องนำมาแสดง (๒) ตรวจสอบข้อมูลทะเบียนราษฎรเพื่อตรวจสอบว่าผู้ร้องมีชื่อในทะเบียนบ้านแห่งอื่นหรือไม่ (๓) สอบสวนผู้ร้อง เจ้าบ้าน และบุคคลที่นำชื่อถึงให้ปรากฏข้อเท็จจริงเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาและรายการบุคคลของผู้ขอเพิ่มชื่อและความยินยอมให้เพิ่มชื่อเข้าในทะเบียนบ้าน (กรณีสอบสวนเจ้าบ้าน)	ระเบียบฯ ข้อ ๓๖